

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Jósef-körút 18.

Főszerkesztő: **ÉSZI JOZSEF. BRAUNSÁNDOR.** A SZERKESZTŐSÉG.

Felelős szerkesztő:

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A legendák ellen.

Budapest, január 17.

(K.) A t. Ház irodaigazgatója, Regele hűségesen figyelmezteti a közönséget, hogy a parlament hosszabb szünete után mikor ül megint össze. Soha fölöslegesebb figyelmeztetést! Mikor az ujságokban érdekes és izgalmas csaták tervei tűnnek föl és mikor itt is, ott is suttogják, hogy az ellenzék milyen új akcióra szervezkedik: akkor már bizonyos, hogy a parlamentnek szünete volt és ez a szünet rövidesen lejár. Még nem volt olyan szünet, amelyiknek végén ezek a vészharangok meg nem kondultak volna s még nem volt olyan munkakezdés, amelyik a vészharangok kongatását igazolta volna. Ellenkezőleg. Ha a parlament izgalmak közt oszlott szét, a szünet után majdnem mindig unatkozva ült össze. A szünet sosem igazgatta a mi parlamentünket, még akkor sem, ha a szünet alatt különösebb sérelmek estek. Hát még ha a szünet olyan volt, amilyennek lennie illik: csöndes és izgalom nélkül való! Akkor napokba kerül, míg a t. Ház igazában megtelik és eseményeknek kell fölbukkanniok, hogy a képviselőház visszanyerje a mozgékonyágát. A bejelentett viharok ellenben sohasem váltak be. Hanem azért mindig hűségesen bejelentik őket, mintha csak a szünet alkonyát jeleznék a sok harangozással.

Most is, hogy különböző forrásokból szivárgott kifelé a szélsőbali frakciók bizonyos csataterve és a katonai javaslatoknál tervezett állítólagos rohama: nem kell azt nagyon komolyan venni. Ezek a hírek hangosak, mint az ébresztő óra berregése, de az óramutatót nem alterálják. Az óra azért akkor is a rendes tempóval működik, amikor a berregés hangzik. S a hangos hírek is csak

a parlament összeülését jelzik, de a parlamenti tanácskozások rendes menetét nem zavarják meg. Nem kell tehát hinni, hogy a szélsőbali a két ujoncozási javaslat tárgyalásánál igazán valami speciális csataterffel akar dolgozni. Arra se oka, se joga. Ami okot esetleg a delegáció vitájából kapott, az legfőlegb arra elégséges, hogy a komoly tanácskozást mélyítse, tartalommal lássa el. De kivételes méretű vitára és szenvedélyesebb hangu támadásra anyagot nem szolgáltat. S éppen azért nincsen jogosultsága a speciális csataterfnek. Magában a szélsőbali táborban is ellenzéke támadna az olyan kísérletnek, mely igazi ok nélkül és az ország hangulata ellenére akarna a két ujoncozási javaslat körül rendkívüli fegyverekhez nyulni. A komoly vita igenis helyén lesz, de több nem. S valószínű, de bizonyos is, hogy akik a harangokat szokás szerint ennek a szünetnek végén is félreverték, a szélsőbali komoly munkakészségét színezték ki egy kicsit elevebben.

Akármielyen komoly vita várható tehát a katonai javaslatoknál, körülbelül bizonyos, hogy egy hét mulva ott leszünk a budgetvita küszöbén. S legfőlegb ideje, hogy ott legyünk. Egy kicsit sok locsogás áradt ki az országba a komoly szó színével és sok ravasz nézet ment ki úgy, mintha tájékoztatni akarná a közvéleményt, holott félrevezette. Magyarország területén ma nincsen olyan falu, amelyben legalább a kisbíró nem hinné, hogy ő politikai kulissza-titkokat tud. Mindenki sokat tud, sőt mindenki többet. S ebben a tekintetben a szabadelvű párt csak olyan helyzetben van, mint az ellenzék. Mert ahogy a szabadelvű pártól nem hiszi az illető kisbíró — ama bizonyos kulisszatitkok ismeretével, —

hogy szabadelvű, éppen úgy az ellenzékéről sem hiszi, hogy ellenzék. Az átmeneti idők természetes hangváltozása kedvezett az ilyen legendák terjesztésének. Ideje tehát, hogy azon a legtermészetesebb küzdőporondon, melyet a budgetvita nyújt, tisztázódjék az igazság és homályosuljon el a legenda. A budgetvita tükrében meg fog látszani, hogy milyen mértékben sikerült a megnőtt szabadelvűpárt összeforradása és mire képes az ellenzéki komolyság. Meg fog látszani, hogy akiket ugyanabban a táborban még zavart talán az egyes kérdésekbe belejátszó mult, mennyire tudnak már egyetérteni, ha a jelen és a jövő kérdéseiről kell gondolkozniok és meg fog látszani, hogy akiknek szenvedélyessége alább hagyott, mikor az új korszak beköszöntött, igazán a komoly ellenőrzés képességét is elvesztették-e szenvedélyességükkel.

A budgetvita tisztázhatja ezen a téren az eszméket és tisztázni is fogja. Az igazság fényével fogja eloszlatni a nem minden tendencia nélkül való legendákat. S ez arra is jó lesz, hogy a matematikai pontossággal beköszöntő nehéz időkben, mikor a nemzet gazdasági sorsát talán egy emberöltőre kell megint rendezni, mindenki a helyén legyen. És úgy legyen a helyén, hogy a nemzet föltétlenül bízzék is benne. Abban is, aki a nehéz időkben az alkotáshoz az impulzust adja, abban is, aki az alkotásokat megcsinálja és abban is, aki ezeket az alkotásokat parlamenti őrhelyéről ellenőrzi. Mert amilyen érthető, hogy odaát Ausztriában ezekre az időkre a legnagyobb erélylyel akarják a tusakodókat pacifikálni, olyan szükséges, hogy a magyarság is zárt sorokban álljon a problémák elé. Nem ugyanazon a ponton, de a maga helyén is ugyanegy közös cél

TÁRCA.

A dicsőség.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Szecső Vilmos.

I.

A mily zárkózott volt, a mily magányos bolyongásban folyt a Lászlófi Béla élete, oly egyedül álló volt a költészete is. Minden szokott formát, minden banalitást szuverén módon megvető, sajátos, mélységesen melankólikus, majd nyers, darabos, viharos szenvedélytől lüktető versek pattantak ki a Lászlófi Béla ihletéből. Ezek a költészettan minden szabályával dacoló strófik a világnak s az embereknek szörnyű megvetését hirdették, valami keserű, szinte démoni erővel ostromozták e földteke lakóinak tenger hitványosságát, majd lágy, szomorú ritmusban siratták az elveszett álmokat, a szivárványos, finom álmokat, melyek — ó balgaság! — harcra keltek volt a való, a szürke, a nyers világgal és elvérezének.

Am ha mindenben megcsalatkozott is Lászlófi Béla, sokáig hitt még egy dologban, melyet mindennél igazabbnak, valóbbnak, pozitívabbnak hitt a világon: a saját elméjének hatalmában; sokáig várta szomjas lélekkel e sajátos és erős elme produktumainak szépséges jutalmát — a dicsőséget. Már nem hitt a szerelemben, már megcsalatkozott az igazságról, az egész világot átölelő örök szeretetről, a méltányosságról, a megértő és megbocsátó jószágról való ábrándjában, — a dicsőséget, az ábrándok ábrándját, valamennyi közt a legszebbet és legbálgábat még mindig várta.

De megcsalatkozott ebben is. Az avult for-

mák esőkönyös hagyományosai, a banális, velőlen, százasos, számtalanszor ledalolt költészet higvelejtő lantosai, a korrektor rimek, a cirkaommal kimért verslábak nagytekintélyű mesterei, kik igazán mesterek: mert mesterséggé alacsonyították a művészetet. — nem engedték Lászlófi maguk közé, semmibe sem vették, elnéztek a feje fölött s ezzel elzárták előtte a dicsőség utját. Mert a nép nem tartotta azt igaz költőnek, kit ő nem fogadtak a társaságukba.

A lapok is hűvösen, kelletlenül fogadták verseit, a költészetnek e forradalmárait, e lobogó rapszódiákat. Féltek tán, hogy lángra kap tőlük maga a papiros.

S mindezeknek ellenére, mikor Lászlófi saját költészen — mert kiadót hiába keresett — kiadta a verskötetét, telve volt a lelke remény-nyel. Valami tüneményes, lelkesedő, hirtelen, mindent bevilágító nagy tűznek felvillanását várta, biztosra vette a régóta sóvárgott, elemmentár, szédítő és dicsőséges sikernek felvirradását. De sötét és hideg éjszaka volt továbbra is, nem akart megvirradni. A lapok három sorban emlékeztek meg a kötet megjelenéséről, elismerték szerzőjéről, hogy tehetséges, de esodálkoztak szörnyű kiforratlanságán és kárhoztatták eredetiség-hajlását, minden formát fumigáló rendszertelenségét. A publikum még meg sem emlékezett róla. És Lászlófinak a padlásán penészelt valamennyi verskötete. Egyetlen egy sem kelt el belőle...

Mondhatatlanul elkeseredett. Most már semmiben se hitt, semmit sem várt. Halott volt már — bár létezett még — a hazájában, mely nem tudta, vagy nem akarta méltányolni az ő művészetét, amely hazának oly óriási kiterjedésű cserfaerdői voltak és egy szál koszorut nem jutott belőlük a szegény poétának. Szegény, élőhalott poéta, forró, keserű szívével mit keressen e hideg hazában? Lászlófi kivándorolt. Messze

az óceánon túl járja a végtelen mezőket, tán gyémántot keres, mely oly szép, ragyogó és hideg, a dicsőségre emlékeztető.

II.

Egy Amerikából visszatérő magyar hozta szomorú hírel, hogy Lászlófi Béla kinn az új világban elhagyott és nyomorúságban halt meg. A lapok gyászkeretben jelentek meg és mély megilletődéssel, a közös nemzeti gyász könnyes szomorúságával tudatták a szomorú eseményt. Vezérekkel méltatták a Lászlófi Béla különálló, óriási tehetségét, természetesen üstökös-höz hasonlították az elhalt poétát, ki társulatul, követők nélkül, hideg és fényes magasságban futotta meg pályáját — és eltűnt a semmiségbe. Sirja ismeretlen, nemzetének könnye nem öntözheti a rögöt, — a hálás, esodáló elismerés nem tehet koszorut a hantra, mely a legnagyobb poétának hamvaira borul. Tárcákat, essayket írtak költészetéről, nagyságát fölfedezték, lángelméje előtt meghajoltak, most a halála után. Az irodalmi társaságok gyászlobogót tűztek ki palotájukra, velőlen, de nagytekintélyű, általános elismerésnek örvendő poéták elégiákat zengtek költőársuk haláláról. A főváros, mivelhogy díszsírhelyet nem adhatott az elhunyt költőnek, kárpótlásul alspítványt tett a nevére. Általános volt a gyász. Valami különös megdöbbenés fogta el az embereket, s mintha feltámadt volna lelki ismeretük, érezték, hogy mulasztást, pótolhatatlan, bűnös mulasztást követtek el az élő költő ellen; mélységes, vezeklő, siránkozó gyászszal fordultak tehát a holt költőhöz. Ez óriási siralom nemesak a nagy vesztéségnak szól, a későn ébredt lelkiismeret lecsillapítására is szolgált. Egy hét alatt elkaptokdák Lászlófi versgyűjteményének összes kötetét, az egész országban, szétben-hosszban hangzott a Lászlófi neve. Hatóságok, egyletek, társulatok, szövetkezetek rendkívüli közgyűlést tartottak és jegyzőkönyvbe iktatták el

szolgáltatásban. Csak így lehet sikerrel a nagy napok elé indulni. Hogy pedig ez bekövetkezhessek, ki kell előbb irtani a nemzet egyes rétegeibe elhintett tendenciózus legendákat s az egész országnak látnia kell, hogy a szabadelvű párt szabadelvű párt s az ellenzék ellenzék. Komoly az egyik és komoly a másik. Nem elég, hogy idáig is az volt. A legendákkal szemben dokumentum kell, hogy azok is meg legyenek győzve, akik a legendák árnyékában gunyosan mosolyogtak. Azokat a kisbírókat is meg kell győzni. Mert válságosabb órák következnek ránk, sem hogy a hívők összetartása mellett a hitetlenek mosolyát is megtűrhetnők. Mindenkinnek hinnie kell, hogy mindenki kivége részét a munkából. S ezért mondjuk, hogy a parlamenttel gyorsabb tempóban szeretnők meg-tétetni azt a kis utat a — budgetvitáig.

BELFÖLD.

A holnapi ülés. A képviselőház holnapi ülésében elnök a napirend előtt be fogja jelenteni a Háznak a kvótára vonatkozó királyi döntést, azután apróbb bejelentések kaposán sorra kerül a havi bejelentés, a hátralevő interpellációk stb. Ez elnöki bejelentések után következnek a napirend, amely két törvényjavaslatot s a honvédelmi miniszter jelentéseit tartalmazza.

A szabadelvű klubban ma este már mozgalmas élet volt. A delegátusok egy része már visszaérkezett. A miniszterek közül megjelentek a pártkörben báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, Plósz Sándor igazságügyminiszter és Cseh Ervin horvát miniszter. A miniszterelnök ma még nem jelent meg a klubban, minthogy csak ma este érkezett vissza a fővárosba.

Az Ugron-párt értekezlete. Az Ugron-párt ma tárgyalta az ujoncokra vonatkozó törvényjavaslatokat és elhatározta, hogy azokat nem szavazza meg. Ugron Gábor fogja kifejteni a Házban a párt álláspontját és határozati javaslatot nyújt be. A pártiszervezőkés kérdéseiben holnap újabb értekezlet lesz.

A delegációk.

Bécs, január 17.

A delegációk ma forma szerint befejezték az ideai ülésszakot, a legmozgalmasabbak egyikét, mióta a delegációk intézménye tennél. Csak formáság volt mindkét országos bizottságnak a mai ülése. Megállapították, hogy a bizottságoknak a határozatai

nem muld érdemeit. A fővárosban bizottság alakult, mely országos gyűjtést indított Lászlófi Béla szobrára. A bizottság élén egy volt miniszter állt. A gyűjtés eredményével járt: szép summa pénz gyűlt egybe. S a szobor felállítása csak abból az egy okból késett, mert az intéző körök nem tudtak megegyezni, hogy a főváros mely terén helyezték el a monumentumot.

III.

Lászlófi Béla azonban nem halt meg, költött volt avagy téves értesülésből származott a halálának híre. S amint egyszer, ott kinn Amerikában véletlenül egy hazai hírlap került a Lászlófi Béla kezébe, csodálkozva, megrettenve olvasta a saját nekrológiáját, kéjes és édes érzéssel szívében vett tudomást az ő óriási dicsőségéről. Megvan a dicsőség, ha a halála hírenek árán is! Hogy még él s hogy még meg akarja gyarapítani dicsőségét, hogy még soká akar dolgozni hazája irodalmának javára, arról könnyű lesz honfitársait meggyőznie.

Felült a hajóra és haza vitorlázott... Bekopogtatott egy nagy újság szerkesztő-ségébe és csendesen és szerényen mondta:

— Jó estét kívánok. Én Lászlófi Béla vagyok.

Felugrottak, rábámultak; nem örültel van-e dolgot? Nem. Ráismertek. Lászlófi Béla ez csakugyan. Erre megdöbbentek, úgy néztek rá, mintha kísértet volna.

— Élek, — szölt Lászlófi mosolyogva — költött volt a halálom híre.

— Mi lesz most? — szölt töprengve a szerkesztő és megvakarta az üstökét. Mi lesz most? Már a szobrárt is felállítják ma-holnap és ön fel-támad! Szörnyű ügyetlen ember ön! Mi lesz most?

Igy beszélt, de titokban örült azért, hogy az ő lapja hozhatja elsőnek az óriási szenzációt: Lászlófi Béla él.

Örülhetett is: lapját az utolsó példányig elkapkodták. Rengeteg felindulást kellett a hír-

mindenben megegyeznek, nincs semmi eltérés, semmi hiba, véglegesen elfogadták mindent, ami elfogadni valójuk volt és azután a szokásos kölcsönös udvariaskodások következtek.

Részletes tudósításaink a következők:

Magyar delegáció.

A magyar delegáció ma délelőtt gróf Szapáry Gyula elnökle alatt nyilvános ülést tartott.

Elnök az ülést megnyitván, hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét s ezzel végleg megszavazzák a tegnapi hozott határozatokat.

Ezután az elnök bemutatja az osztrák delegáció átiratát a külügyi kötségetetés és a megszálási hitel elfogadásáról és felhívja a hetes albizottságot, mely munkáitait be nem fejezte, hogy az osztrák delegációtól átérkezett hátralevő határozatokat egyeztessen össze és erről a delutáni fél kettőkor tartandó nyilvános ülésben tegyen jelentést, mire az ülést berekeszti.

A delutáni ülésen összegezítették az osztrák és magyar delegációk által hozott határozatokat s miután konstataálták, hogy a két bizottság határozatai között eltérés nincs, az elnök kimondta, hogy a határozatok legfelsőbb jóváhagyás alá terjesztetnek.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter a közös kormány nevében kijelenti, hogy kedves kötelességet teljesít, midőn az országos bizottságnak a közös kormány előterjesztéseinek gyors és kedvező elintézésére ő felsége parancsából legfelsőbb köszönet és elismerést tolmácsolja. Ezt teszi úgy a maga, mint közös minisztercsoportja nevében is. (Élénk éljenzés.)

Firóczák Gyula köszönetét fejezi ki az elnöknek a tárgyalások tapintatos vezetéseért, a közös kormány-készségeért és előzékenységeért s az előadók-nak és jegyzőknek szorgalmas munkálkozásaiért. Főszóvalását azzal a kívánsággal végzi, hogy dicső-ségesen uralkodó apostoli királyunk alatt hazánk legyen a trón erős támasza, Ausztria és Magyarország népei pedig a művészet, ipar és kereskedelem, továbbá a hadügy kelő fejlesztése által legyenek befelől boldogok, kifelől pedig hatalmasok és félelmesek. Éljen a király! (Éljenzés.)

Elnök: Az országos bizottság működésének befejezése alkalmából első sorban kiemelt azt az összhangot, mely a külügyminiszternek az albizottságtól tett előterjesztése és a külügyi albizottság jelentése közt mutatkozik. E jelentésből és a felszólalásokból határozottan megállapítható az, hogy a magyar országos bizottság ma is oly szilárdan ragaszkodik a hármasszövetséghez, mint 22 évvel ezelőt, midőn ezen szövetség megkötése kezdeményeztetett, sőt az ez idő alatt szerzett tapasztalatok alapján, melyek kimutatták azt, hogy ez a szövetség a béke fenntartásának legbiztosabb záloga, a szövetséghez való ragaszkodás Magyarországon még mélyebbre gyökeret vert. Magyarország közvéleménye minden alkalommal ily irányba észlelhető. A jelenlegi külügyminiszter urak érdeme és kezdeményezése folytán a szomszéd ország birodalommal oly barátságos viszony áll fenn, amely a monarchia és ebben Magyarország érdekeinek kétségkívül megfelel s amely biztosítja azt, hogy a hazánk befelőlődésére irányzott törekvéseinkben külügyi bonyodalmak által megzavaratni nem fogunk. Ezek után a külügyminiszter megnyugvással folytathatja az általa eddig követett és az országos

Az ijedségnek, a zavarnak, a szegénynek vegegyes érzése fogta el az embereket. S valami hideg, zarkóztott dermedtség, valami restelkedő némaság borult mindenekre. Lászlófi írásait immel-ámmal fogadták, hidegen, szinte reszketve, szinte borzongással nyultak hozzájuk. Az emberek magán Lászlófi és minden munkáján rajt éreztek nehéz, hideg árnyat a halálnak. És mintha a gyászban, melyet halála híre keltett, az emberek minden szeretetüket elsírták volna az élő Lászlófi iránt. A halottat tovább is imádták volna, a feltámadt halott nem talált szeretetre. És elborult dicsőségének ego is, fényes hangzása neve megkopott, elvesztette tartalmát az által, hogy élőknek látták, hogy szétfoszlott társaltan, szomorú halálának legendája. Az emberek kerülték, elhúzódtak tőle, visszalökték ujra a magányba, az egyedülletbe. És művészetének hangja ujra nem talált fültre, mely meghallgassa, lélekre, mely befogadja. S ujra egyedül és megértetlenül bolyongott és sirathatta a dicsőséget, mely az övé volt valaha s mely eloszlott, miként a szívárvány... Már éhezett is... Nyomorában kétségbeesett gondolata támadt.

Beállított a Lászlófi-szoborbizottság elnökéhez és hogy éhen ne veszszen, segélyt kért az alaplól, mely az ő saját szobrára gyűlt össze.

Az elnök, a volt miniszter rettenetes haragra lobbant.

— Uram, ön becsapta az egész nemzetet, ön szegyet hozott a hazára, ön csuffá tette a külföld előtt az országot. Hallatlan eljárás ez! Segélyt kér a szoboralaplól? Rettenetű cinizmus! Hát ön az a pénz? És nem a nemzet, melytől ön hallatlan eljárásával kicsalta a dicsőséget? Vagy megérdemelte tán? Hiszen nem halt meg! Mi jussa volt hát a dicsőséghez? De többé nem ülünk fel ám oly könnyen. Ha még egyszer meghal, Lászlófi ur, közjegyzőileg fogjuk hitelesíteni a halála faktumát. Mert olyan nincs, hogy mi élő költőnek juttassunk dicsőséget!

bizottság által helyeselt külügyi politikát és az a bizalom, melylyel az országos bizottság az ő működését kíséri, csak súlyt kölcsönözhet sikerdes és céltudatos működésének. Egy másik megem-lendő jelentése az országos bizottság tevékenységének az a jóindulat és bizalom, melylyel az országos bizottság a monarchia hadereje irányában viseltetik. A jóindulat természetes; csak saját érdekében cselekszünk, ha a haderejet oly állapotba helyezzük, hogy feladatának megfelelni képes legyen és az abban szolgáló harcos testvéreink és fiaink a veszélyektől és nélkülözéstől mentek legyenek. Ez első sorban a hadvezetés élén álló férfiak érdeme, kik hivatászerri kötelességük teljesítésében nem hagyják figyelmen kívül az ország anyagi helyzetét és a kik, miként ezt az országos bizottság határozataira adott válaszok tanusítják, az országos bizottságban elhangzott kívánalmakat a legnagyobb előzékenységel veszik figyelembe. Ez országos bizottság egyik feladata a megszállott tartományokban lévő csapatok szükségleteinek fedezése iránt intézködni. E kötségetetés tárgyalása alkalmával a pénzügyminiszter által előadott ismertetés alapján az országos bizottsági tagjai azon meggyőződést meríthették, hogy ezen tartományok helyzete kulturális és közgazdasági tekintetben évről-évre nevezetesen emelkedik és csak kívánni lehet, hogy ezen tartományok fejlődése minél szélesebb körben jusson köztudomásra, hogy köztünk és ezen fejlődő tartományok közt minél sürűbb kereskedelmi összeköttetés létesüljön, ami mind a két országnak csak javára szolgálhat. Indítványozza, hogy azok a meleg szavak, melyekkel Firóczák püspök a közös kormány tagjai iránt a delegáció nevében elismerését nyilvánította, jegyzőkönyvbe vétessenek. A közös miniszterium tagjainak köszönet mond azon előzékenységet és azon nyíltságát, melyet a bizottság és az albizottságok tárgyalásainál tanusítottak; és azt hiszi, hogy a bizottság hozzájárul, hogy a köszönet a jegyzőkönyvbe felvéttessék; köszönetet mond továbbá az albizottságok elnökeinek és jegyzőinek és indítványozza, hogy a köszönet szintén jegyzőkönyvbe foglalassék. (Élénk helyeslés.)

És most, — ugymond — t. országos bizottság, adjunk kifejezést szívünk legbensőbb érzeimének, midőn fohaszt emelünk az éghez (a bizottság tagjai felállnak), hogy tartsa erőben és egészségben azon fejedelmet, ki fáradhatatlan buzgalommal törekszik népei boldogságáért. Környezze őt továbbra is összes népeinek szeretete és legyen még számos éveken át tanuja azon hü ragaszkodásnak és lelkesedésnek, amelylyel minden magyar ember iránta viseltetik. A felsége Ferenc József király sokáig éljen! (Hosszantartó lelkes éljenzés.) Végül köszönetet mond az elnökség nevében a delegáció tagjainak jóindulatáért.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

Osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció ma fél egy órákor tartotta utolsó ülését gróf Vetter elnökle alatt.

Dumba előadó henumatta a magyar delegáció nunciátumát és konstataáltak a határozatok teljes összhangzását. Ezután a határozatokat harmadik olvasásban is elfogadják.

Gróf Goluchowski külügyminiszter tolmácsolja a császár köszönetét és elismerését a delegáció iránt, amely az alkalommal is bizonyoságot tett hazafasságaról. Ugyszintén a saját és a közös kormány nevében köszönetet mond a delegációnak jóakarataért és bizalmáért.

Gróf Vetter elnök szintén köszönetét fejezi ki az elnököknek, alelnököknek, előadókknak és jegyzőknek fáradozásaikért s a császár étetésével végzi beszédét.

Kathrein delegátus pedig az elnöknek mond köszönetet.

A jegyzőkönyvet hitelesítették, az elnök berekesztelte az ülést.

Berlin, január 17.

A Norddeutsche Allgemeine Zeitung a következőket írja gróf Goluchowski tegnapi beszédéről: Ezeket a fejtegetéseket itt szívesen és benne kifejezett szövetségstári érzelmet megelégedéssel fogják tudomásul venni. Amit gróf Goluchowski a hármasszövetség feladatairól, nagy értékű békegarancia-cíjéről mondott, nagy jelentőségű megnyilatkozás a vezető osztrák-magyar államférfinak az osztrák-magyar monarchia eddigi külügyi politikájának folytatása és föntartása javára, amely politikának a Németországgal való őszinte összetartás szolgál alapul. Ezzel gróf Goluchowski egyzersmind félre-érthetetlenül elháritotta magától azokat az elemeket, amelyek az osztrák-magyar politikát másképp akarják irányítani és erőlyesen véget vetett a politikai tendenciáiban és meggyőződéseiben való kételkedésnek.

KÜLFÖLD.

Európa és Amerika. A londoni Morning Post értesülése szerint az Egyesült Államokhoz az orosz, német, angol és francia kormányoktól jegyzék érkezett, amelyben felvilágosítást kérnek arról, hogy milyen politikát szándékoznak követni az Egyesült-Államok bizonyos kérdéseiben. A Kinában követendő politikát illetőleg a négy jegyzék abban a kérdésben csucosodik ki, hogy milyen elveket szándékozik követni az

Amerikai kereskedelem most, mikor megvan a parancs arra, hogy Európa nem fogja Amerikának Kinával való kereskedelmi érintkezését elvárni. A Fülöp-szigetekre nézve is tudni óhajtunk a hatalmak, hogy milyen politikát akarnak az Egyesült-Államok ott követni. A jegyzék arra utal, hogy ha Amerika azt akarja, hogy Kinában szabad keze legyen kereskedelme fejlesztésére, az európai hatalmaknak hasonló kereskedelmi előnyöket kellene biztosítani a Fülöp-szigeteken.

Az új osztrák kormány.

Bécs, január 17.

Az új osztrák kabinetet szombaton kinevezték és vasárnap fogja közölni a kinevezéseket a Wiener Zeitung.

A Neues Wiener Tagblatt ma közli a hiteles miniszterlistát, mely teljesen megfelel a mi tegnap közlésünknek. Ebből kitűnik, hogy Koerber megkapta a német Landmann-miniszter kinevezésének megjelölését, ellenben a cseheknek és lengyeleknek egy-egy tárcánélküli minisztert kommandált.

Eredkes és új a Koerber kabinetjében az új kereskedelmi miniszter: báró Call-Rosenburg, aki eddig a diplomácia szolgálatában állt. Jelenleg diplomáciai ágensünk és főkonzulunk Szófiában. Call-Rosenburg már el is hagyta Szófiát és utban Bécs felé, hogy új állását elfoglalhassa.

Az új kabinet alakulása folytán az ifju-cseh végrehajtó-bizottság már szombaton Prágában tart ülést, hogy álláspontját az új kabinettel szemben meghatározza, a Lomet pártok pedig megszervezték egy bizottságot, mely a csehekkel való egyezkedési tárgyalásokat felvegye. E bizottság német tagjai: dr. Funke, dr. Pergelt, dr. Wirsche, dr. Eppinger, dr. Schücker, Brade és dr. Bauerweither.

A konzervatív nagybirtokosság részéről megjelöltek Schwarzenberg Frigyes herceget és dr. Kallit.

Csehország részéről a következőket: Adamek Károly, dr. Angel, dr. Forst, Gregr Ede, dr. Kaizl, dr. Pacák és dr. Skarda.

Morvaország részéről: Stransky, dr. Zateck, dr. Sileri és dr. Terko.

Az új dezinált miniszterelnök dr. Koerber a mai nap folyamán Goluchowski külügyminiszterrel, továbbá a feudális nagybirtokosság egyik tagjával Pálffyval, dr. Bulat és Ferjanecsis délszláv képviselőkkel tárgyalta a kabinetre vonatkozólag.

A Politiká jelenti, hogy dr. Koerber dr. Rezekkel a cseh tárcánélküli miniszteri szék betöltésére vonatkozólag még nem tárgyalt.

Bécs, január 17.

A cseh-német kiegyezési konferencia, amely annyiszor elhaasztódott, január 28-ikán fog összejárni. Beavatott körökben beszélnek, hogy különböző foglalkozni tárgyalni a cseh és morvaországi ügyeket. A Reichsrath összehívása attól függ, hogy vajon sikerül-e legalább fegyverszünetet létrehozni németek és csehek között. Időközben Koerber nyelv-törvényjavaslatát egészen kidolgozzák.

A háború.

Budapest, január 17.

A mai haretéri hírekben némi bizonyosság-al lehet konstataálni, hogy Buller tábornok, ki e hó 12-én indult el Chieveleyből nyugat felé és Springfielden át Potgiers-Drifthez jutott a nagy Tuzelához, már harcra keveredett a boerokkal, akik úgy látszik, erős ellenállást fejtenek ki s nem akarják átengedni az angolokat a folyón. Ha Buller itt, ami éppen nem lehetetlen, újabb vereséget szenvedne, akkor körülbelül el lenne döntve mostani haditervének a sorsa. A boerok egész erejükkel rávetették magukat a keleti oldalon operáló Warren tábornokra, másrészt pedig Colensont újat vágják a Chieveleyből északra tartó harmadik hadoszlopnak. Minden attól függ tehát, hogy Buller ki tudja-e erősíteni az átkelési s elvégezte le tudja-e kötni a boerokat addig, a míg a másik két hadoszlop anynyira előrenyomul, hogy hárman felkörbe fogják dél, kelet és nyugat felől a boerokat, akiket csak felől még mindig eléggé foglalkoztat Ladysmith.

Mai távirataink a következők:

(Haretéri hírek.)

London, január 17.

Pietermaritzburgból jelentik, hogy hétfőn Freereben és Chiveleyben Springfield irányából igen erős bombázást hallottak. Ez az egyetlen hír, amely ma a haretérről érkezett. Egy reggeli nap azt írja, hogy nem lehetetlen, hogy a boerok Springfieldnél és Pietermaritzburgnál éppoly bombázást ellenállást fejtenek ki, mint annak idején Colensonnál.

Angliában egy bizottság manifesztumot adott

ki, amelyben felszólítja mindazokat, akik a bizottság irányával egyetértenek, hogy járuljanak hozzá a konfliktus helyes fölismerésének terjesztéséhez s mihelyt az alkalmas pillanat kinálkozik, tegyék lehetővé a békés megoldást. A háború kiszélesítése éppoly okatlan, mint embertelen volna. A bizottság azt tűzi ki feladatául, hogy az angol és a németalföldi népfajt, mind a két faj igazságos követeléseinek teljes elismerése mellett egymással kiengesztelje. A sajtó, egyetlen radikális újság kivételével, nagyon kedvezőlenül fogadta a manifesztumot.

A Times of Natal jelenti, hogy Szváziföldön nagyon aggasztó a helyzet s jelentékeny angol csapatoknak nyomban való elküldését teszi szükségessé. A svázik királynője ártalmatlanokká tette mindazokat a főnököket, akik az angolokkal valaha tárgyaltak s most a boerokkal konspirál Anglia ellen.

A Daily Chronicle értesülése szerint a speciális angol hajórajnak néhány új hajója parancsot kapott, hogy hétszázhusz tengerészkatónával, nyolc huszonötfontos, husz tizenkétfontos és husz Maxim-ágyuval haladéktalanul induljon Fokföldre.

Durbanból jelentik, hogy Krüger elnök veje, El'off, egy Herricksen nevű német-kelet-afrikai német telepítvényessel abban állapodott meg, hogy a háború szerencsétlen kimenetele esetében Krüger egy német hajóra fogják hozni s innen Hollandiába vagy Németországba szállítják.

Egy Nizzában élő angol nő följajlott a nizzai villáját a Transvaalban megsebesült angol katonák számára. Angol és amerikai yacht-tulajdonosok, akiknek yachtjai a Földközi tengeren vannak, kijelentették abbéli hajlandóságukat, hogy a dél-afrikai angol sebesültek egy részét Teneriffából a Rivierára szállítják.

Lourenco-Marquezból jelentik, hogy a Tugela folyó újra erősen árad. Vasárnap egész nap angol műszaki katonák vívó szárnyasutat építettek a Kis-Tugelához.

Fokvárosból jelentik: az itteni angolán székes-egyházban mult vasárnap rendkívüli eset történt. Az istentisztelet közben, amelyen Roberts főparancsnok is jelen volt, egyszerre egy ordonánctiszt lépett a templomba, katonásan köszönt a tábornagnak, azután átadott neki egy csomó táviratot. A tábornag intett, hogy szakítsák félbe az istentiszteletet, azután elolvasta a táviratokat, ami néhány percig tartott. Miután a táviratokat végigolvasta, újra intett s a pap folytatta az istentiszteletet.

London, január 17.

A Timesnak jelenti lourenco-marquezi levelezője, állítólag a legjobb forrásból, hogy e hónap 9-ikén odaérkezett jelentés szerint Mafeking vitélzal tartja magát s kapitálációja valószínűtlen. Márhavál és konzervekkel a helyőrség bőven el van látva.

Modder-River, január 17.

Ma reggel heves ágyúharc folyt. A boerok több nap óta ma viszonzózták először az angolok tüzelését. Folyton olyan hírek érkeznek az ellenséges táborba, hogy az oránjei boerok a háború befejezését óhajtják. Nemrég híre járt, hogy Bloemfonteinban Steijn elnök és Kronje jelenlétében gyűlés volt, amely elhatározta, hogy ha az angolok január 17-ikéig nem támadnak, az oránjei boerok hazamennek. Hogy a boerok olyan nehezen tudják hadseregüket Spiifonteinban élelmezéssel ellátni, azt a vasuti összeköttetés hiányának tulajdonítják.

Fokváros, január 17.

Milner kormányzó Philippstownban és Hope-townban a hadijogot proklamálta.

London, január 17.

Marchal Robertstól egy tegnap estéről kelteztett hivatalos távirat érkezett, mely a rensburgi kis affér megtörténtét igazolja és végül ezt a lakonikus választ adja:

— Különbö a helyzet változatlan.

Lord Salisbury táviratot kapott, hogy fia már lábbadozóban van.

London, január 17.

A Dél-Afrikából érkező fogyatékos jelentésekből arra lehet következtetni, hogy a harc megkezdődött.

Egyes táviratok szerint Pietermaritzburg körül nagyon erős az ágyúzás. Valószínű, hogy a boerok megakadályozzák az angolok átkelését a Tugela folyón. (Ez a hír nyilván Springfieldre, illetőleg Potgieters-Drifthe vonatkozik, ahol Buller át akar kelni a nagy Tuzelán. Szerk.)

A katonai cenzura visszatart minden jelentést.

London, január 17.

A hadügyi hivatal közli, hogy az egyetlen hír, melyet a Springfield közelében folyó hadműveletekről kapott, a Tugela mellett e hónap 15-én

végrehajtott kémszemlére vonatkozik, mely alkalommal egy katona megsebesült.

London, január 17.

Az esti lapok jelentik Jakobsdából e hó 14-ről: Számos szökevény és kaffer, akik Kimberleyből a boer táborba érkeztek, azt beszélik, hogy a kimberleyi helyőrség és lakosság az utolsó adagokra van utalva.

Bensburg, január 17.

Az a hadoszlop, amelyet French tábornok kiküldött, hogy az ellenség összeköttetéseit fenyegetse, ma visszaérkezett. A hadoszlop 9 mérföldnyire jutott Norwalpoothoz, a nélkül, hogy veszteséget szenvedett volna.

Fokváros, január 16.

Alapos ok van arra a föltevésre, hogy egy erős boer csapatot Magerfonteintól Colesberg felé indítottak el.

Molteno, január 16.

A tegnapi hírszerzés folytatásképp ma kivonultak a fokföldi rendőrségből Montmorency hírszerző csapatai. A boerok rájuk löttek és hosszabb csetepatéra került a dolog. Az angoloknak nem volt veszteségük. Egy lázadó fokföldi boernak a tanyájától élelmiszereket vittek el az angolok.

(Csendélet Transvaalban.)

London, január 17.

A Laffan-ügyösség egyik tudósítója, egy amerikai, Pretóriában és Bloemfonteinban járt és most Pretóriából december 2-iki kelettel érdekes közleményt küldött. Reitz transvaali államtitkár teljes egészségben és óriás tevékenységben talált. Angol részről azt állították az államtitkárról, hogy gyöngye, beteges öreg ember. A többi hivatalnok, csupa boer, folyton dolgozik. Egy részük időnkint szabadságot kér egy hétre — hogy a harcokra menjen. Mikor valamely harcban résztvettek, visszatérnek irodájukba, mintha misem történt volna. A harctér eseményeiről azonban nem közölnek semmit. Steijn, Oranje szabadállam elnöke, nagyon hevesen beszélt Milner foglyamat kormányzóról és elkeseredetten az észak-amerikai Egyesült-Államokról, mely elutasította a választott bíróságra vonatkozó kérését.

— Amerika, mondotta, bizonyára megegyezett Angliával. A köztársasági eszme meghalt és bennünket Anglia vazallusának tekintenek, de mi megmutatjuk a világnak, hogy meg tudjuk védelmezni szabadságunkat, amíg egy szikra élet van bennünk!

Az oránjeik bőven el vannak látva vert pénzzel és az angol kereskedők fényes üzleteket csinálnak. Az esernyőkészlet teljesen elfogyott és vízmentes esőközpönyvet semmi áron sem lehet kapni. Minden el van arra készülve, hogy ha kell, estendeig is harcolni fognak.

(A portugál gyarmatok.)

Lisszabon, január 17.

A képviselőház tegnapi ülésén Peiga-Bedrao külügyminiszter egy hozzáintéztett kérdésre ismételte a német-angol egyezményre vonatkozó legutóbbi nyilatkozatait és hozzátette, hogy a portugál kormány gyarmataiból nem ad el, nem enged át és nem ad bérbé semmit sem.

(A hajókobzások.)

Berlin, január 17.

Egy londoni távirat szerint, amely az éjjel érkezett Berlinbe, az angol kormány kijelentette, hogy a Bundesrath birodalmi postagözös szabadonbocsátása most, hogy a vizsgálatot befejezték, közvetlen küszöbön áll. Az angol kormány ígérete szerint a függőben lévő differenciák kielégítő rendezése biztosítottnak tekinthető és garancia van arra nézve, hogy hasonló incidensek nem fognak ismételődni.

Hamburg, január 17.

A német kelet-afrikai hajózási társaság táviratot kapott Durbanból, amely szerint a Bundesrath postagözöst teljesen kiűritették és a rakomány teljesen megegyezett a bevallással.

(Külföldi segítség.)

Páris, január 17.

Az Echo de Paris jelenti: Annál a bizottságnál, amelyet a francia ifjuság a dél-afrikai köztársaságok számára önkéntesek toborzására alakított, négyezernél több önkéntes jelentkezett hadiszolgálatra. Sok külföldi, nevezetesen német, orosz és olasz önkéntes is jelentkezett.

London, január 17.

A Timesnak jelenti Lourenco Marquezból tegnapi kelettel, hogy Johannesburgban nyíltan beismérik, hogy a Delagoa-öblön át husz tábori ágyút csempésztek be Transvaalba.

HIREK.

Dal

a méltóságos urról és a költőről.

Sok év előtt az élet tavaszában
Rügyet fakasztó bűvös hajlon
Uj dal születlett egy szív panaszában, —
Zengő mosoly, szerelmes fájdalom.
A nap sugára szebb volt hallatára,
Dalos lett tőle a kéklő azúr, —
Mikor a hó még nem hullt szöghajára
S mikor még nem volt méltóságos úr!

Most évek multán zordon januárban
A bécsi erdők hó-tájékiról
Egy jaj-szó vész el a magyar határban, —
Egy szisszenés, amely számunkra szól.
Mert csak mi halljuk, — fájdalom szavára
Ráismerünk, — a bú szívünkbe szúr, —
Ah ott künt erdők vándormadarára
Kövel dobálnak, méltóságos úr!

Dalos madár, te, mért szálltál el innét?!
A mi berkünkben szép csak énekünk!
Oh jöszte vissza! — várunk, — el se hinnéd,
Hogy milyen édes volt szavad nekünk!
Még vár a fészek ott a régi házban,
Hozd vissza nótád', szárnyas trubadur! —
Kép nélkül szólván most ismét magázom:
Hagyja ott Bécsset, méltóságos úr!

Ah, értem Nietzsche rejtelmes világát,
A logaritmust, a természetet,
A csillagoknak titkos miriádját,
Bodnár teóriáját, Hamletet, —
De azt az egyet, bárha sirva kérdem,
Bár elmém éle mélységeibe túr, —
Ah azt az egyet soha meg nem értem:
Minek lett Dóczy — méltóságos úr!

A Hofrath-fajzat meg nem érdemelté,
Hogy a poéta díszet tegyen reá, —
S kinek a múzsacsóktól ég a lelke,
Főrangja annak égből szállt alá.
Ki az Olympot szokta fölkeresni,
Rá egy suhanc sarat golyóba gyúr, —
Ne is tagadja, — fájhat az ilyesmi,
Mikor költő — a méltóságos úr!

Oh térj hát vissza éneked honába,
A melynek most is ég még sugara, —
És távozásod nem is volt hiába,
Oh magyar erdők vándor madara!
Itt büszke hála vár rád jutalomnak,
Néped szeret, miénk vagy trubadur:
Mert hű munkát adott a hatalomnak,
De dalt soha — a méltóságos ur!

Gergely István.

Tandler—Stranzky.

Ferenc Ferdinánd prezump-tív trónörökös konopischi kastélyát Tandler Ferenc, a várkapitány felgyújtotta. A fanatikus cseh így akart tüntetni a nyelvrendeletek visszavonása miatt.

A politika a józan embernek való. Aki nek a szenvedélyek ördöge mozgatja a kezét és agyvelejét, az maradjon meg otthon a maga kis körében és intézze a maga legszemélyesebb ügyeit. Azokat, amelyekben a szenvedély nem okoz valami tulságos nagy kárt. Az a régi kastély, amelynek a cseh lovagvárok berendezése szerint bizonyosan vannak saját külön szellemei, sehogy sem tudja majd megérteni a Tandler Ferenc akcióját s az elégett gerendák, ha tündögni tudnának, bizonyosan azon gondolkodnának, hogy miféle jusson kerültek ők a népek szenvedélyeinek áldozatai közé.

Amikor három nappal ezelőtt az a szürke, kicsiny és vézna ügyvéd oda állt a császár elé és férfias nyíltsággal olyan dolgokat mondott, aminőket vajmi ritkán hallanak az uralkodók, akkor minden lojalitás mellett is imponált a kis Stranzky fellépése. A statárium pedig nem, igen riasztotta

meg az embert az ilyen merész és nyíltszívű ember szavának hallatára. Ugy gondoltuk, hogy az igazmondásért nem kell félni az ilyen ember fejt s hogy sem ágyuval, sem akasztófaival nem lehet elcsendesíteni a haragos népeket. Abban a bécsi beszélgetésben volt erő, volt nyíltság, volt becsületesség, mert a politikai érettség és a törvénytisztelet kizorított belőle minden olyant, ami a szenvedély bolondságai közé való.

De ma már vége van a cseh nemzeti hősről alkotott képzeteknek és a gyujtogatók politikájában nem találunk egy szemernyi elismerésre valót sem. A büntettek épp oly alkalmatlanok arra, hogy a népek kívánságait valóra váltsák, mint amily alkalmatlanok a hatalom eszközei arra, hogy a népek kívánságait elnémissák. Még csak forradalmi jelenséget sem lehet látni Tandler Ferenc szomorú akciójában s aki ma ebben a várkapitányban ugyanazt a cseh nemzeti hőst látán, mint tegnap Stranzky ügyvédben, az ugyancsak nagyot tévedne. A forradalmak sohasem kezdődtek a kis várkapitányok gyerekes szenvedély sugta büntényeiből. Az ilyen nemzeti őrvongók ellen megváltás volna a a statárium, ami a Stranzkyakkal szemben a hatalom gyengesége.

A politika józan embernek való. A szenvedély örültjeit be kell esukni s semmiképpen sem szabad bennük valamit keresni.

G—a.

Budapest, január 17.

— EUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Uj királyi tanácsosok. A király dr. Tergina Gyula Csongrád várményei kir. tanfelügyelőnek, ezen minőségében szerzett érdemei elismerésül és Kráitz Gyula, az Arad vármegyei ármentesítő és belviz-szabályozó társulat igazgatójának, a közügyek és különösen a vízügyi igazgatás terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet adományozta.

— József főherceg üdvözlöte. A budapesti filológiai társaság, amely a minap ünnepelte fennállásának huszonöt éves jubileumát, József főherceget is meghívta diszülésére. A főherceg Fiuméből a következő táviratot küldte ponori Theurenek Emil elnöknek:

Fogadja szíves üdvözléteért legbensőbb hála-mat és azon óhajom kifejezését, hogy ezen uj év és század önnök is boldogságot és örömet hozzon. A Filológiai Társaság pedig viruljon ezentul is, folyton. József főherceg.

— Spielhagen gyász. Berlinből táviratozzák, hogy Spielhagennek, a hírneves regényírónak a felesége az éjszaka meghalt. Negyven évi boldog házasság után ragadta el a halál Spielhagen nejét, aki egy idő óta szivbajban szenvedett.

— Erzsébet királyné arcképei. A király már tavaly intézkedett, hogy a megboldogult királyné udvarhölgyei és környezete emlékül megkapják a királyhosszoknak arcképeit, amelyeket kitűnő mestereknél rendeltek meg. A többek között *Benczur, Horovitz és Koppay* is festették a királyné képeit. Most készült el művével *Koppay*. Ez a kép gróf *Festetics* Máriának, a királyné volt udvarhölgyének van szánva. A pompásan sikerült portrait mostanában ki van állítva a grófné bécsi palotájában. Maga a király is megnézte a képet s nagy elismeréssel szólott róla. — A hasonlatosság meglepő, — mondotta ő felsége a grófnének. Az a végtelenül bájos, szeretetreméltó vonás, amelyet egyetlenegy művész sem talált el, még *Winterhalter* sem, akinek pedig ült a királyné, remekül van megfestve a Koppay portraiján. — A képek igen sok a látogatója a grófné szalonjában.

— Gróf Tolsztojj állapot. Gróf Tolsztojj Leó egészségi állapota, amely nemrégiben komoly aggodalomra adott okot, egészen megjavult. Gróf Tolsztojj már bele is kezdett legújabb műve megírásába, melynek tárgyát az orosz parasztleletből vette.

— Magyar leányiskolák Párisban. A közoktatási miniszter intézkedésére elküldték a párisi kiállításra a következő állami leányiskolák tárgyait: a *besztercebányai és szegedi* állami felsőbb leányiskolák épületeinek akvarell-képeit, a *budapesti* állami felsőbb leányiskola rajzait és írásbeli dolgozatait, a *soproni* felsőbb leányiskola rajzait és kézimunkáit, a *temesvári* felsőbb leányiskola kézimunka dolgozatait. A küldött tárgyak lehetőleg a magyar stílust és ízlést képviselik.

— Az újságkézbesítés reformja. A kereskedelemügyi miniszter nagyjértékű reformot léptet életbe az újságok kézbesítését illetőleg. A nagyobb vidéki városokban ugyanis — egyelőre huszonnyolcban — az újságot ezentul az egyetemes postai levélküldeményektől külön fogják kezelni és erre a célra alkalmazott kihirdők az újságokat jóval előbb fogják a közönség kezébe juttatni, mint az a levelekkel együtt történhetett. A kiváló fontosságú reformot a *Budapesti Napló* annál nagyobb örömmel fogadja, mert a miniszter éppen a *Budapesti Napló* kezdeményezését kívánja Magyarországon minden nagyobb vidéki városban kiépíteni. A *Budapesti Napló* 1896. december 1-jén léptette életbe azt az újítást, hogy egyes nagyobb vidéki városokban a postai kézbesítés kikerüléseivel juttatta előfizetőihez a lapot. Az újítás több helyen be is vált. Az eszme életrevalóságát pedig legjobban bizonyítja *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi miniszter reformja.

— Bosnyák államférfiak kitüntetése. Dolmány Tuzlából táviratozza levelezőnk: Ó felsége a dolmányi kerület politikai főnökét *Fogly Frigyes* és a törvényeszkék elnökét, *Vragovics Lipót*ot a vaskoronával tüntette ki. A lakosság minden rétege felhasználta az alkalmat arra, hogy az utóbbi időkben híresztelt valótlanosságokat, mintha Boszniában a kormányzás szelleme ellenszenves lenne, megcáfolja. Több mint ötven küldöttség fejezte ki bizalmát és ragaszkodását a két ünnepelt iránt. Az ünnepségek sorozatát százötven terítékű lakoma zárta be. A lakomán lelkes beszédekben nyilvánult meg a lakosság szeretete a két ünnepelt irányában. Az ünnepi beszédeket magyar, német és bosnyák nyelven tartották. A kitüntetés híre bizonyára őszinte örömet fog kelteni, mert olyan férfiakat ért, akik életük legjavát nehéz viszonyok között szentelték a közügynek.

— A kőrmagyar. A *Budapesti Napló* vasárnapi vezércikkének erős visszhangja támadt a vidéken. A sok levél között, amely válaszképpen érkezett a cikkre, a legérdekesebb, amelyet Fiuméből kaptunk. E szerint a kőrmagyart csak a magyarországi bálnendezők detronizálták, ellenben a *fiumei olaszok minden mulatságon táncolják. Ime, a levélnek erre vonatkozó része:*

Nekünk fiumei magyaroknak sokszor van alkalmunk arról meggyőződni, hogy a szép kőrmagyar nem veszett ki. Fiume ifjúsága ugyanis ezt az ősi táncukat ismeri, sőt minden telen, minden bálon, mint a táncok díszét fel is veszi a táncrendbe. Gyönyörűség nézni az olasz nemzedéket, ahogy a mi táncukat természetében rejltó hévvel lejt. Ez pedig *Celebrini* olasz táncmester érdeme, ki a kőrmagyar szépségét felismerve állandóan tanítja ezt a táncot és így talán öntudatlanul magyar missziót teljesít. Ha az olaszokat mindennel olyan könnyen meg lehetne hódítanunk, mint táncokkal, a *fiumei ügy* bizony nem lenne olyan kemény dió!

Köblös Dező,
máv. hivatalnok.

Már most a magyarságon a sor, hogy tanuljon a fiumei olaszoktól táncolni. De a szó valódi értelmében.

— Román alapítványok. Fogarásról jelenti tudósítónk: *Petrán János* nyugalmazott kolozs megyei tisztii ügyész végrendeletében egész vagyonát, körülbelül százhetven ezer koronát hagyományozott azzal a rendelkezéssel, hogy az alapítvány kamatai évenként szegény román tanulók, iparostanonok, továbbá oly jóra való, becsületes parasztagadók közt osztassák ki, akik kolozs megyeiek és be tudják bizonyítani, hogy saját kezük munkájával már kis vagyont szereztek. Az alapítvány kezelésével az *Associatione* nevű román egyesülettel bízta meg. — *Nichita János* a *Silvania* nevű román pénzintézet ügyésze Nagyváradon, halála előtt hatvan ezer korona értékű vagyonát román nemzetiségi és egyházi célokra hagyományozta.

— Fegyelmi a télikabát miatt. Nemrégiben történt, hogy Gyöngyös városának polgármestere, *Balogh Gyula*, kihallgatáson volt a közoktatási miniszteriumban. Bann a miniszternél javában hangzottak a dikeik se közben az előszobából egy élelmes tolvaj szó nélkül elvitte a polgármester télikabátját. Persze, nagy volt a bosszankodás. A polgármester visszatért Gyöngyösre és a városi tanácsban elpanaszolta a nagy balesetet, amely őt budapesti útja közben érte. Tanácskoztak, hogy mint lehetne a bajon segíteni s végre *hatvan koronát* szavaztak meg a polgármesternek a város pénzéből egy új kabátára. Csakhogy *Hellebronth Béla* alispán megtudta a dolgot és *fegyelmi eljárást* rendelt el nemcsak a polgármester, hanem mindazok ellen, akik a pénzt megszavazták. Ezek után már csak az következhetik szigorúság dolgában, hogy ha a polgármesterről végleg kislül, hogy elfogadta a télikabátot, vérpadra hurcolják, azokat pedig, akik rászavaztak, kerébe török. A kabátot máglyán megégetik. Es a tolvaj? A tolvaj egyelőre még nincs is meg...

— **Most már győznek az angolok.** Ki tudná okát adni annak, hogy miért kaptak az angolok annyi verést odalenn a boerok földjén? Senki. Mert hogy az angol katonai kvalitásaiban és az angol hadvezér lángelméjében valaki is kételkedjék Londonban, az lehetetlen. De már kiderült a titok. Az angolok nem tudnak győzedelmeskedni, mert nem huzták ki a Gorsedd kardját a hüvelyéből. Bizony úgy van.

A nevezetes kardot régi idő óta egy elhagyott helyen levő kápolnában őrzik, Gair-Ronnydd grófságban. Őrzi pedig a walesi bárdok lovagrendje. A hagyomány azt tartja, hogy ha a Gorsedd kardját kihuzzák a hüvelyéből, akkor az csodás hatalmánál fogva biztos győzelemre segíti a hamisság, ármány és bűn ellen viselt háboruban azokat, akik magukkal viszik. Nos, épp ideje volt, hogy a walesi bárdok egy kissé kihuzzák a csudatévő kardot, mert Délafrikában eddig szomorúan állanak a dolgok. Az ünnepélyes aktus meg is történt, még pedig egy londoni távirat szerint a következőképpen:

Az ünnepi aktusra kijelölt napon a rend tagjai összegyűltek a kápolnától nem messze s onnan szakadó esőben mentek be a kápolnába. Ott a kard körül körbe állottak s a rend nagymestere a következő beszédet intézte hozzájuk:

— Ezennel tudtukra adom a rend összes tagjainak és az igazság bajnokainak az egész világon, hogy az igazság és béke titokzatossá kardját ma az örök Gorseddben Gair Ronnydd grófságban kihuzztuk hüvelyéből.

Azután az Isten segítségéért könyörgött az angol fegyverek számára s így fejezte be beszédét:

— Addig nem tesszük vissza hüvelyébe a Gorsedd-kardot, a míg az ördög hordáit le nem győztük.

Most már tehát egészen bizonyosan győzni fognak az angolok Délafrikában.

— **2-6 cm.** Ez nem huszonhat centiméter, értsük meg jól, hanem két egész és hat tized centiméter, vagyis huszonhat milliméter. E miatt a huszonhat milliméter miatt nagy háborúság folyik *Siklóson*, mint a *Pécsi Napló* írja. Egy siklósi háziurnak, *Novák Sándornak* háza mellé ugyanis fölépítette a maga házát a siklósi takarékpénztár s az építkezésnél éppen 2 egész, 6 tized centiméterrel ment túl azon a határon, amely megillette. Ez nem lett volna nagy gravámen, ha éppen e miatt a két egész, hat tized centiméter miatt a takarékpénztári ereszről nem folyt volna az esővíz a *Novák házára*, és nem tette volna nedvesvé az arafelől eső lakást. Így azonban *Nováknak* átalakításokat kellett eszközölnie; s most ez átalakítások költségeire bepróllta a takarékpénztárt. Biztosítógok, szakértők vitatkoznak már hónapok óta a kérdésen, s hogy ez mennyi pénzt emészt meg, mutatja az, hogy a szakértők egy-egy szemléért személyenként száz forintnál többet kaptak. A dolog azonban még most se dől el, s tovább folyik a költséges pör — 2-6, vagyis kirruva: két egész, hat tized centiméter miatt...

— **Szerencsétlenség tornászaközben.** A fumei tengerészeti akadémia negyedik osztályában ma tornára alatt nagy szerencsétlenség történt. *Teo Tokics* negyedéves növendék, a görög miniszterelnök unokaöccse, lezuhant egy póznáról és nyakszirtje megrándult. A fiatal ember azóta eszméletlenül fekszik. Az orvosok nagyon veszedelmes műtetet akarnak rajta végezni s azért szüleihez fordultak engedelemért.

— **Ötezer magyar ló indul Afrikába.** Az idei téli lóvásár csak sehogy se akart megindulni Debrecenben. Pedig hát híres nevezetes vásár ez, amelyre mindenfelől fölhozzák a karcus, de erős alföldi lovakat. Csikósvilág van a városban, becsődül a Hortobágy népe és szép derék verekedések adják elő magukat a sikerült ügyletek után, amikor a vásáros népség egy-két — ötven-hatvan pohárka bor mellett megbeszéli a vásárt s itt-ott némi nézeteltérések merülnek föl. Ez idén azonban semmi vásárra nem volt kilátás. Kevés a pénz. Alig, hogy élni tud az ember, nehogy lóba verje a garasját. A kupecsek kedvetlenül szívták a szívtat s vevő hiányában, árván, fázékonyan kapálták fel a vásáros téren a esontját fagyott földet a lovak. Egyszerre azonban híre futott a vásárban annak, hogy valami nagy angol tiszt jött Debrecenbe lovat vásárolni s azonnal igaza is volt a híreknek. Vasárnap csakugyan meg is jelent az angol a városban. Haddieckens a neve és ezredes az afrikai hadseregben. Szép, nagy szál ember s úgy fizetett, mint a köles. Csak ránézett a lóra s egyszerre megvált a vásár. Aztán beszédbe eszkedett a kupeccekkal s elmondta, hogy ötezer lovat akar összevásárolni Magyarországon s ezt a töméntelen állatot egyenesen Transvaalba viszik a háboruba. Szóval: — híres, jó ló a magyar.

Mivelhogy azonban politika nélkül még lóvásár sincs Magyarországon, így szomorkodik az eset alkalmából a Debrecen című újság:

— Örvendenék e ténynek, ha abban csak a magyar lovak kelendőségét láthatnók. De az a körülmény, hogy e lovakkal a szabadság leigázására sietnek, gondolkozba ojt a felett, vajjon nem nagyobb-e e vásárral az erkölcsi veszteség, mint az anyagi siker?!

Ugyan, ugyan, kedves kolléga. Az a fődolog, hogy elkelték a lovak.

— **FelBoeriába!** Aradról Transvaalba szeretne menni vagy hatvan fiatal ember. Önkéntesek akarnak lenni valamelyik táborban. Azzal még nincsenek tisztában, hogy melyikben. A morész vállalkozásnak tudniillik nem az az oka, hogy talán valamelyik hadakozó féllel különösen szimpatizálnának. Pénzt akarnak s annak a zsoldjába állnának, aki jobban fizet. A vezetőjük egy *Seress József* nevű péklegény, aki már sok világot bejár. Tengerész volt tudniillik a katonaságban. Tegnap föl is mentek heten a város házára s a rendőrkapitánynak bejelentették a szándékukat. Az a polgármesterhez utasította őket, mert utlevél is kell a nagy utra. A polgármester kijelentette nekik, hogy teljességgel nincs egy nézetem velük s jobban szeretné, ha az angolok és a boerok egymás közt az aradi legények nélkül intéznék el az ügyüket. A legények azonban mégse tettek le a szándékukról s most azokon a módokon gondolkoznak, amelyekkel mégis csak el lehetne valahogy jutni Boeriába. Az egyik tudniillik Transvaalt Boeriának keresztelte el.

— **A hatósági munkaközvetítés.** *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszter igen nagy sulyt fektet arra, hogy a február elején életbe lépő budapesti munkaközvetítő intézet minél magasabb színvonalon álljon és pártatlanságát biztosítsa. Erre vall az intézet igazgatói állásának betöltése is, melyre a miniszter — mint értesülünk — *Landau Gusztáv* miniszteri tanácsost nevezte ki. A választás és a miniszter bizalma azért esett *Landaura*, mert a miniszter ez állásra — ipari munkáról lévén tulnyomó mértékben szó — első sorban műszaki tisztviselőt keresett, akiben meg legyen a kellő érzék a szociális ügyek iránt és a mellett a kellő tapintat is. Az új igazgató mind e kelleketnek megfelel és e mellett közel harminc évi tisztviselői szolgálata alatt kitűnő adminisztratív erőnek is bizonyult, amire a munkaközvetítő intézetnél szintén nagy szükség lesz. Az új igazgató — mint értesülünk — február 1-jével foglalja el új állását s az intézet működésének megkezdése előtt a bécsi és németországi munkaközvetítő hivatalokat fogja tanulmányozni, hogy az ott szerzendő tapasztalatokat egyrészt a budapesti intézetnél, másrészt a munkaközvetítés országos szervezésénél érvényesíthesse.

— **A betegek kosztja.** A kórházak élelmezése végtelenül fontos dolog. A rossz ételtől még betegbb lehet a beteg s ha nem lelkiismeretes az élelmezés, akkor része van annak a rovatnak a betöltésében, amibe a halottakat jegyzik föl a kórház könyveiben. A főváros kórházai-ban mindeztideig nem igen gondoltak azzal, hogy kifogástalan legyen a betegek táplálása. Egy nagyvállalkozó kapta meg az összes élelmezési cikkeket szállítást. A kis pék, mézsáros nem is pályázhatott, mert úgy írták ki az árlejtést, hogy a vállalkozónak kellett minden szállítást elvállalni. Ilyen nagy kvantumban aztán természetesen nem lehetett teljes az ellenőrzés. A tanács most gondolt arra, hogy javítson ezeu az állapoton s utasította a közegészségi ügyosztályt, hogy miután a vállalkozó szerződése rövidesen lejár, olyanformán írja ki az új pályázatot, hogy a hasonló nemű cikkekből külön-külön csoportokat állítson össze s ezek szállítására külön-külön szólítsa föl azokat, akik ki akarják szolgálni a kórházakat. Ilyenformán könnyebb lesz az ellenőrzés és jobb koszthoz jutnak a betegek.

— **Elhunyt magyar főúr.** Gróf *Szirma* Alfréd tegnap 48 éves korában *Szirma-Bessenyőn* meghalt. Az elhunyt évek óta előhalott volt. A király volt a keresztatyja s ennek a dolognak a története nagyon érdekes: 1852-ben, amikor a gróf született, a király Miskolcon járt és a határnál a gróf atyja, gróf *Szirma Tamás* lóháton várta egy küldöttség élén a királyt. Az öreg gróf éppen üdvözölni akarta a királyt, egyszerre csak szélhűdés érte és holtan esett le a lóról. A borzalmas jelenet után a mélyen megrendült király kíséretével együtt *Szirma-Bessenyőre* kocsizott és az újszülött grófnak keresztatyjával ajánlkozott. A daliás gróf feltűnően hasonlított a német császárhoz. A lódomitáson, festésen kívül alig érdekelt a valami iránt, noha megyei virilis és főrendiházi tag is volt. A főrendiház küszöbét soha át nem lépte. Utóbbi években már buskomor volt és félt az emberektől. Vagyonai viszonyai is nagyon aggasztókká váltak, úgy, hogy adóssága 2 millió 400 ezer koronára rugott. Ezért az elmúlt évben a borsodi árvászak kérelmére a miskolci törvényesék zár-

latot rendelt el vagyonára és őt magát gondnoksággal helyezték. Még ez a gondnokság is végzetlen volt. Gondnokául ugyanis *Vattay Bertalan* sajszentpéteri ügyvédet, egy köztisztviselőt álló ifjú embert neveztek ki, aki ideges ember volt és egy beletelvelyedett a bonyolódott iratokba, hogy izgatottságában föbe lötte magát. A gróf pár év óta valóságos élőhalott volt, egy toronyba zárkózott és remeggett, ha embert látott. Őszkor Budapestre akarták őt hozni egy hidegvizgyógyintézetbe, de ez lehetetlenné vált, mert időközben újabb hűdés járult a betegségéhez, amely aztán annyira elgyengítette, hogy végre hétfőn megváltotta őt a halál szenvedéseitől. Felesége már évekkor előbb meghalt, egyetlen leánygyermek maradt utána.

— **Krivány szabadsága.** Irtunk már arról, hogy *Krivány János*, az aradi árvtár néhai főfogadalmazója, szabadságra vágyakozik. Nos, *Krivány* ezt a vágyát egy hosszú levélben tudatta a törvénytiszteivel. Azzal kezdi, hogy a vizsgálati fogságot elrendelő végzés sérelmes reá nézve. És tömördek okot hoz föl álláspontja védelmére. Hogy pedig ő a törvény keze elől meg nem szökne, azt ezekkel a valóban megható érvekkel támogatja:

... indokolatlanok a szökésemre alapított aggályok is. Sulyos, ágyban fekvő beteg ember vagyok, kit a még olyan madár szabadság sem tudna annyira lábra emelni, hogy szökést kísérhetnék meg. A szökéshez, — midőn az ember csak önmagára van utalva — erős szervezet és kiváló egészségi állapot szükséges, amikkel én egyáltalán nem rendelkezem. Ezen legfőbb kelléken kívül visszatartana a szökéstől családóm: feleségem és édes gyermekeim, kiket szabadságomnál, önmagamnál és minden-nél jobban szeretek. Hozzájuk való ragaszkodásom vonzott vissza és birt az önkéntes jelentkezésre. Az az teszi elviselhetetlenné fogságomat, érzem, hogy az lesz a legnagyobb bilincs, mely kötvé fog tartani. Élnék édes szüleim, kikhez a legodaadóbb gyermeki szeretet fűz, kik még a jelen szomorú állapotban sem tagadták meg szülei szeretetüket s hiket viszont érzett szeretetemben és hálaérzetemben egy újabb ballépéssel elszomorítani nem tudnám...

Meghatók ezek a sorok... A fogság szenvedési közepette a szeretet szava szólal meg bennük...

A főlebbezést dr. *Nemess Zsigmond*, *Krivány* ügyvédje írta. Hát nem *Krivány* szíve diktálta...

— **A honi ipar védelme.** Nagy lelkesedéssel, imponáns közönség jelenlétében, alakult meg ma délután Kolozsvárott, mint levelezők táviratozza, a város háza közgyűlési termében az országos ipar-egyesület erdélyi iparpártoló bizottsága. A közgyűlésen *Béldi Ákos* gróf főispán elnökölt. Jelen voltak a kereskedelmi kamara küldöttei, a hatóságok és intézetek. Az elnök megnyitójában hangsúlyozta, hogy nem harcot, hanem munkát akarunk. *Sándor József* képviselő ugyanily értelemben beszélt, ismertetvén a magyar ipar fejlődését, végül pedig határozati javaslatot terjesztett elő, mely szerint a bizottság egész Erdélyre kiterjedve alakul meg, lelkesítő felhívást bocsát ki, az erdélyi sajtóval és a rokon testülettel egyesülve budiztilag hat a fogyasztókra, a termelőkre és a közvetítőkre, különösen pedig a textilipar veszi védelme alá, minthogy Erdélyben a székelyek és szászok ipari érdeke elsősorban minél kiterjedtebb textilipar teremtésével áll összefüggésben. A gyűlés nagy lelkesedéssel folyt le, miközben nagy elismeréssel emlékeztek meg *Hegedűs Sándor* és *Darányi Ignác* miniszterek működéséről. A bizottság további szervezkedése és a munka megindítása végett *Gámán Zsigmond* kamarai elnököt kérték föl.

— **Előrelátás.** A *Standard*nak Durbanból esoda híreket küldenek Krügerről. Valami kis logikátlanúság van bennük, mint minden esodában. A hír szerint ugyanis *Krüger* arról tanakodik, hogy miképpen szökjék meg, ha majd az angolok Transvaalba bevonulnak. A szökésre meg is tette már az előkészületeket s elküldte *Peloffot* Heriaten városába, hogy ott menedékhelyet biztosítson magának. Jól megjegyzendő, arra az esetre, ha az angolok bevonulnak Transvaalba.

— **A Duna.** A földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához ma érkezett jelentések szerint a Duna tegnap óta az egész folyamzaszakoson — *Schärding*től *Orsovaig* — apadóban van s általános jégzajlás következett be, kivéve Paks alatt, ahol a jégtozlasz még mindig változatlanul áll s *Bajánál*, *Zimonynál*, ahol a jég áll. A fővárosnál a mai vizmagasság 10 centiméternyi apadás mellett 173 centiméter. A mai vízállások a következők: *Schärding* 46, *Passau* 123, *Linz* — 124, *Stein* — 70, *Bécs* — 120, *Pozsony* 135, *Komárom* 185, *Ercsi* 172, *Duna-Földvár* 356, *Paks* 550, *Fajsz* 390, *Baja* 344, *Mohács* 440, *Gombos* 388, *Ujvidék* 312, *Zimony* 374, *Pancsova* 328, *Bázias* 326, *Dronkova* 288, *Orsova* 356 cm.

— **A temető szeszációja.** A *füredi* temetőben egyre-másra lopkodták a sirkereszteket, de a tolvajra senkinek sem tudott rákádni. A múlt héten végre segített a véletlen. Meghalt valaki és a temetőszesz estefelől megásta a sirt. Másnap reggel, amint a sirhoz ért, rémülten látta, hogy abban egy ember fekszik. Rögön segítségért futott és többed-magával visszatérve, a sirban fekvő emberben egy *Sipos* Ferenc nevű füredi lakosra ismertek, aki tehetetlen állapotban és eltorzult arccal feküdt a sirban. Kivették és elszállították a lakására. Felesége, amint az urát megpillantotta, ijedtében elszöktette magát és így kiderült, hogy Sipos lopkodta a kereszteket. Az újonnan ástott sírról nem volt tudomása és a nagy sötétségben belezuhan a gödörbe. Ijedtében megnémult. Erről az esetről beszélnek most a fürediek. Vajjon eszükbe jut-e, hogy Sipos Ferenc nem lopkodta volna a sirkereszteket, ha lett volna tüzelőfája?

— **Szerelmi dráma.** Néhány perccel éjfél előtt egy revolver-lurranás riasztotta fel álombukból a Dob-utca 102. számú ház lakóit: egy szerelmi történetnek konvencionális csattanója. Abban a házban lakott *Németh József* kőművesmester a feleségével. Gyakran bejárógatott hozzájuk szomszédjuk *Kovács Ferenc*, egy tizennyolc éves fémfényező-legény, s egyszerre csak azon vette magát észre, hogy beleszeretett a csinos, fiatal asszonyba, aki nem viszonozta érzelmeit. Ma este is ott volt *Németh*knél és hosszabb ideig barátságosan elbeszélgettek, miközben egyszerre csak a fiatal ember revolvert vett ki a zsebéből és letette az asztalra ezekkel a szavakkal:

— Az én életem már úgy sem élet, jobb, ha főbe lövöm magamat, mert olyat szeretek, aki úgy se lehet az enyém.

Erre aztán elmondta, amit a kőműves már úgy is sejtett, hogy a feleségébe szerelmes.

— Ha komolyan mondod ezt, akkor csak váltsd be szavadat. Ered ki a városigetbe s lödd magad főbe, — felelt vissza a kőműves.

A fiatal ember egy darabig maga elé bámult, aztán fölkapta a revolvert és szomszédja mellének szegezte:

— Ugyis te vagy az utamban, kutya! — ordított, s a másik pillanatban a revolver eldőrdült s *Németh József* eszméletlenül bukott le a földre.

A fölébredt asszony sikoltására előrohantak a házbeliek, megjött a rendőr, aki elkísérte a fiatal gyilkost a kapitányságra és megjötték a mentők, akik a megsebesült kőművest elszállították a Rókusba. A golyó hasába furdott; attól félnek, hogy behal sebébe.

— **Öngyilkosság a városligetben.** A városligetnek a *Hermína-ut* felé eső részén ma reggel a rendőrorjárat egy felakasztott emberre bukkant. A rendőrök levárták a fáról a himbalózó testet. Az életunt már önkivületi állapotban volt, amiért is bevitték a *Hermína-ut* rendőrelőadóba, ahova a mentőket hívták hozzá. Zsebében talált iratokból megállapították, hogy *Klein Antal*nak hívják s 25 éves, nyírhódosi születésű boltiszola. A mentők bevitték a Rókus-kórházba, ahol most ápolják. Tettenek okát nem tudják.

— **Álarcosbál a Somossy-mulatóban.** A *Somossy-mulató*ban szombaton, e hó 21-én tartják meg az első nagy álarcosbált, amelyen a közönséget nagy meglepetések érik. Jegyek kaphatók a nappali pénztárnál 1 forintjával.

Nagy földrengések.

(Ezeröttszáz ember halála.)

— A *Budapesti Napló* táviratai. —

Amsterdam, január 17.

A *Szumátra* és *Jáva* szigeteken ma borzasztó földrengés volt. Többek között *Tiada* városa egészen elpusztult. Másfél ezer ember halt meg a földrengés alkalmával.

Amsterdam, január 17.

Jáva szigetén nemrég kisebb földrengés volt, amely azonban nagyon csekély károkat okozott. A szigeten igen gyakran van földrengés, a maihoz hasonló azonban még soha sem volt. Elemi csapás a szigeten rég nem okozott olyan borzasztó pusztítást, mint a mai. A történelem jegyzett föl e szigetről egy borzasztó esetet, mikor a *Ringhité* vulkán kitérőse tízezer embert pusztított el.

A mai földrengés óriási veszteséget jelent anyagiakban és emberéletben egyaránt a hollandokra nézve, akiknek egyik legnagyobb és leggazdagabb gyarmata *Jáva*. Tömegesen épület és vasút elpusztult. A vasutat elpusztultával a közlekedési akadályok beláthatatlanok. Fokozza a kárt még az, hogy a vasutak kijavítása különösen nagy veszteségekkel jár. A javítás mun-

kálatait ugyanis az európai tisztviselőknek kell vezetni, akik közvetlenül nem érintkeznek a *regency* és a *dessak* bennszülött népével, hanem választott bennszülött tisztviselők révén.

Amsterdam, január 17.

A földrengés *Szumátra* szigetének a nyugoti részén volt a legerősebb, ahol a partok magasabbak. *Mandeling* és *Szupagan* környékén, úgy hírlik, az aranybányák egyes tárnái beomlottak. *Padang*, *Benkulen* és *Szedang* városokból geográfusokból és kereskedőkből álló bizottság megy a földrengéstől erősebben érintett helyekre, hogy a károkat összeírják.

*

Szumátra-sziget Ázsia délkeleti részében van a *Malakka* félsziget mellett. A területe 430.000 négyzet kilométer, lakossága 3,572.000. Jelenleg egyes részei függetlenek, mások saját fejedelmek alatt részben a hollandok hűbéresei, részben alattvalói.

Jáva-sziget *Szumátrától* délkeletre van, a *Szunda*-szoros, a *Jávai-tenger*, a *Madura*, a *Bali*-szoros és az *Indiai-Oceán* határolják. A területe 125,896 négyzet kilométer, a lakossága 24,133,685. Több mint 1500 kilométer hosszú a vasutja. A legfőbb kormányhatalom a *batáviai* fő kormányzó, aki a németalföldiek egyéb indiai birtokain is kormányoz. Sok iskolája van, maga a kormány a bennszülöttek számára 1.074,891 forintot költ évenként.

*

Péterváry, január 17.

A *akhalkalaki*-i kerületben január 15-én és 16-án reggel földrengést éreztek. A december 31-iki földrengés következtében elpusztult tizenkét falu lakossága kevésbé veszélyes vidékekre költözik.

A tékozló fiu.

(Kép a közel jövőből, amikor már a kávéházi árak föl lesznek emelve.)

Apa: Nem, fiam, ezt nem tűrhetem tovább!

Fiu: De, papa...

Apa: Semmi de. Rossz uton vagy, sohse lesz belőled vagyonos ember. Lám, a multkor is kávéházban voltál. Igaz?

Fiu: Igaz, papa.

Apa: No, látod. Hát millióm vagy te? Talán *Rotshchild* a keresztapád? Vagy talán egy *Vanderbilt*-lány szerelmes beléd? Oh, ez a megmondolatlan ifjúság!

Fiu: Igazad van, papa.

Apa (egyre nagyobb hűvel): Az én koromban ez nem volt így! Ugy-e, amikor a kávéházban ültök és kávéit iszok, nem gondoltok arra, hogy a szegény ember az *Angol Királynő*ben osztrigát kénytelen enni, és bordói bort inni? Mi?

Fiu: Igaz.

Apa: Azért, mert nektek megadott az a mód, hogy kávéit ihattok, sőt némielyeknek még kifire is telik, még nem kell megfélekedni a szegényekről!

Fiu: Meg fogok javulni, papa.

Apa: Mert nem lesz ám mindig papsájt! Ki tudja, mikor még tönkre, mikor veszted el a vagyonodat, s mikor kell majd megint visszatérned a peshgőhöz és a tokajhoz, a szegény emberek ez itálaihoz?

Fiu: Erre nem is gondoltam.

Apa: Hát ezentul gondolj erre is. Ne igyál pikkolót. Abból a kapucinerből, amit te dözsölő éjszakokon tobzóda elfogyasztasz, ki tudja, hány szegény munkácsolád élne meg hetekig a város végén!

— o —

FŐVÁROS.

(*) A jövő évi költségvetés deficitje. Eddig még az idei költségvetést sem hagyta jóvá a belügyminiszter s a tanács már a jövő évi budget deficitjéről gondoskodik. A közgyűlés tudvaleg az idei budget tárgyalása alkalmával a tanács javaslatára elhatározta, hogy a nagy kölcsönből előlegezett összegeket, a *Váci-ut* és *Dunapart* építésére szükséges összegeket, továbbá a körházi alapnak 1873-tól fől-szaporodott deficitjét, összesen hét millió koronát hat év alatt a budgetből visszatéríti s évenként 1,167,793 koronát fizet. Ennek az összegnek a fődözésére szanta a főváros az iskoladót. A belügyminiszter azonban az iskoladó kivételét nem engedte meg. A közgyűlés tudomásul vette s lemondott az iskoladóról. A tanács még nem keresett más fedezeti módot, de ma utasította a budgetet összeállító pénzügyi osztályt, hogy az 1,167,793 koronát a jövő évi budgetbe okvetlenül állítsa be. Az ügyosztály természetesen engedelmességni fog a tanács utasításának. Ha a jövő évi budget megállapításig találnak az iskoladót pótló más jövedelmet, amelyet a közgyűlés is elfogad, a belügyminiszter is akceptál, akkor nem lesz baj a budgettel. de ha ezt

a jövedelmi forrást meg nem találják, akkor a tanács mai utasítása már a jövő évi budget deficitjét jelenti.

A főváros közgyűlése.

(A csángók pénze. — A kopár Vérmező. — A vasutasok adója. — A filharmonikusok. — A Magyar Színház körvénye. — Hungária-körút.)

Budapest, január 17.

Az ezredéves ünnepek mámorában sok lelkes idea hangzott s egynéhány utat tört a város-házára is, amely ma-holnap áldozatul esik a Belváros elhibázott szabályozásának. Akkor született meg az egymilliósi alapítvány, amelyből még ma sem látott senki egy árva krajcárt sem s akkor határozta el a közgyűlés, hogy a díszfelvonulásra épült tribünök jövedelméből 10.000 forintot juttat a csángók iskoláinak. Szép és hazafias határozat volt, annival inkább, mert *bukovinai magyar véreinkről* már az ily célra alakult *Szent László-Társulat* is levette segítő kezét s átalakult jámbor, miséző testületté, amelyen hitfejlesztő társulat elég szép számmal van *Mária* országában. Ide s tova négy éve annak, hogy a csángókért hozott lelkes határozat meghoztatott, de végrehajtva nem lett. A derék óhajítás ott rekedt a polgármester asztalán. És ez a mulasztás annál szégyenletesebb, mert *Istensegíts* lelkesze megtudta a dolgát az újságokból és fűhöz-fához fordult, hogy megsürgesse a megszavazott segély kiutalványozását, de még válasza sem érdemesítették.

Polónyi Géza ebben az ügyben interpellált ma a városi közgyűlésen és a polgármester megígérte, hogy legközelebb adja meg a választ. Sokkal komolyabb ez az ügy, semhogy kételkednének a polgármester megnyugtató felvilágosításában. Elvégre menthető, ha a tanács nem nagyon siet a milliós alapítvány effektuálásával mai súlyos pénzügyi helyzetében, de bünt követ el a magyarság ellen, bünt önmaga ellen, ha a már megszavazott 10.000 forintot még tovább is visszatartja. A képviselő-testület méltósága megköveteli, hogy határozatot a tanács respektálja és a főváros becsülete, hogy ünnepélyesen adott ígéretét megtartsa, még ha sokkal, de sokkal nagyobb összegről van is szó. Vagy tessék ezt a hazafias határozatot nyíltan megmásítani, akkor legalább tudjuk, hogy mennyit ér a közgyűlés hazafias felbuzdulása.

A napirend előtt jelentette be az elnöklő főpolgármester, hogy a király a miniszterelnök útján megköszönte a főváros újvi szerencsekívánatait; azután elíratta a szegény *Marich* Gézát, a korán elhunyt nagytehetség tanácsjegyzőt. Emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvbe iktatta és megadta az intézkedés jogát helyének betöltésére.

Medrey Zsigmond egy portmes Budapestről beszélt, amelyen ma nincs. A nagy portól van annyitűd- és torokbeteg. A legnagyobb port csinálja a *Vérmező*, mert nem nőhet rajta a fű — a katonaság gyakorlatai miatt.

Szalai Mihály a magyar államvasuti alkalmazottak községi adófizetése tárgyában intézett kérdést a polgármesterhez, aki kijelentette, hogy most már kétségtelen, hogy a vasuti tisztviselők és alkalmazottak tartoznak községi adót fizetni s így azt — visszamenőleg 1895-ig — kötelesek megtéríteni. Ez az összeg pedig nem csekélység, mert mintegy 60,000 forintra rug. A tanács különben foglalkozni fog az ügygyel s esetleg előterjesztést tesz.

A napirendre térve, a buda-ujlaki róm. kat. egyház kántora részére megszavazott a közgyűlés évi 200 forintot.

Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a *IV. ker. Gránátos-utca* *Városház-utca* névre változtassák s e végett átíratilag kérik föl a közmunka tanácsát is. A filharmoniai-társaság azzal a kérelemmel fordult el a főváros hatóságához, hogy a pesti *Vigadó* nagyterembe állítasson be egy orgonát, amely a nagyobb zenekari hangversenyeknél nem nélkülözhető. A tanács azt javasolja, hogy 6000 frt költséggel állítsanak föl az egyik karzaton orgonát.

Némái Antal nem ellenzi a kérelem teljesítését, de minthogy már amugy is kapnak a filharmonikusok évi 2000 forint szubvenciót, azt javasolja, hogy fizessenek az orgonáért évi 300 forintot s tartsák is át játkarban a saját költségükön.

Medrey Zsigmond és *Kassics Péter* felszólalása után *Halmos János* polgármester kéri a tanács javaslatának az elfogadását, hiszen az az orgona nemcsak a filharmonikusoknak fog szolgálatot tenni, hanem általában is nagy szükség van rá más egyéb hangversenyeken is; így például éppen most áprilisban fognak a *Vigadó* nagyteremben egy olyan hangversenyt rendezni, amelyen az orgonát nélkülözni nem lehet.

A nagy többség elfogadta a tanács javaslatát. A *Magyar Színház* igazgatósága azt kérte, engedje meg neki a főváros hatósága, hogy a vasárnapokra és ünneppapokra engedélyezett délutáni előadásokon kívül az 1900. év folyamán, minden

csütörtökön délután tarthasson ifjusági és gyermek-előadásokat. A tanács a kérelem elutasítását kéri, mert a túlzottlagos osekély létszama nem engedi meg, hogy a délutáni előadásokra a kellő számú tüzeltől kirendelhető legyen.

Heltai Ferenc, Szalay Mihály és Polónyi Géza a tanács javaslata ellen szólaltak föl, míg **Medvey Zsigmond** a kérelem elutasítása mellett érvelt. Szavazásra került a dolog s a közgyűlés 87 szavazattal 59 ellenében elfogadta a tanács elutasító javaslatát, hogy a Magyar Színháznak ne engedessék meg a csütörtök délutáni előadását.

A **Hungária-kör** szélességének a megállapítása kérdésében régóta folyik a vita a főváros hatósága és a közmunkák tanácsa között. A főváros a novemberi közgyűlésen azt mondta ki, hogy a Hungária-kör szélessége mindenütt 24 öl legyen, míg a közmunkák tanácsa a legtöbbször helyen elégnék véli a 18 öl szélességet, sok helyen pedig az annál keskenyebbet is. A tanács most kéri az előbbi határozat felfüggesztését, azzal, hogy a közmunkák tanácsát kéréssek meg a hozzájárulás végett, ha pedig ezt nem tenné meg, terjeszse föl az ügyet végleges döntés végett a helyüzemiszterhez.

Heltai Ferenc eddiggel sohasem értette meg, hogy honnan van folytonosan a nagy ellentét a főváros közgyűlése és a közmunkák tanácsa között az ilyen ügyekben. Most azonban, hogy ő is benne van a közmunkák tanácsában, látja, hogy ez onnan származik, hogy míg a közmunkák tanácsának a tagjai alapos tanulmányozás után szólhatnak a dologhoz, a addig közgyűlés plenumának a tagjai jóformán észületlenül szavaznak. Javasolja — s ehhez aztán **Polónyi Géza** és vele együtt a közgyűlés is hozzájárult — hogy az ügyet adják vissza a tanácsnak, hogy azt a középítési bizottság utján újra tárgyalassa és a legközelebbi közgyűlésen előterjesztést egyen.

Néhai **Millaacher Lajos** 20.000 forintot hagyományozott a fővárosnak arra a célra, hogy abból a budai oldalon *diskutat* építsenek. A közgyűlés a hagyományt elfogadta s a kutat a II. kerületi Korvin-téren fogják felállítani.

A VI. kerületi közszéki felső kereskedelmi iskola igazgatója előterjesztést tett, a felső kereskedelmi iskola részére emelendő új épület telkének a kiírelését iránt. A tanács, arra való tekintettel, hogy a VI. kerületi polgári fiú- és felső kereskedelmi iskola a közös épületben nagyon célszerűtlenül van elhelyezve s az egymástól való elválasztása meg van okolva, javasolja, hogy engedjék át erre a célra a Kemnitz- és Izabella-utca sarkán levő 231 négyzetméteres területet. Hosszabb vita után elfogadták azt a javaslatot, de **Polónyi Géza** felkéri a kormányt, hogy az építés költségeit ő viselje.

SZÍNHÁZ, ZENE.

A Cremónai hegedűs. Hubay Jenőnek talán minden eddigi nagy operáját tul fogja élni ez a kis egyfelvonásos opus, melyben Hubay, a kiváló hegedűművész, hivatásának eszközeit, a hegedűt dícsőíti majd poétikus ellágyulással, majd szárnyaló lelkesedéssel. A Filippó hegedű-részleténél szebbet, meghatóbbat nem is produkáltak a modern színpadon. Az meg valóságos apoteózis, ahogy először **Sandor**, azután **Filippó** a lángész magányában titkon alkotott hangszere csodálatos varázslóit beszélnek. — **A Cremónai hegedűs** mai előadásán lépett föl ebben a szezonban először **Blätterbauer Gizella** kisasszony, aki öt teljes hónapig volt beteg. A hosszas gyöngykedés nyomokat hagyott az énekesnő felső regiszterén. A madárdalt csak erőltetéssel tudta végig énekelni és a magasságban sokszor distonált. Az alakítás sem gyarapodott bájjában és melegségben. Hubay nem ilyenek gondolhatta **Gianninát**, akit zenéleg annyit poézissal, annyi gyöngydellemmel ruházott föl. A régi szereposztásból kitűnő volt **Ney Dávid**, mint **Ferrari mester**, **Takáts**, mint **Filippó** és **Arányi Dezső**, aki **Assad** lázrészete szerepe után ma **Sandor** énekelte, bizonyosságot adva nagy munkaerőjéről. Az előadás különben nem volt se gondos, se lendületes. A zenekar olyan tempóban vágta, mint egy megvadult metronóm. A ki visszaemlékezett a **Cremónai hegedűs** első előadásaira, amikor Hubay maga hegedült a színpadon közt és **Nikisch** vezette a zenekart lélekkel, minden részletet kidolgozó művészi finomsággal, annak nem sok öröme telhetett a mai pongyola előadásban. Pedig ma jubilaris előadás volt. Ma került színpadra **ötenedzser** a **Cremónai hegedűs**. A „magyar ciklust” ilyenformán nem igen fogják hálás szívet megköszönni az élő hazai szerzők.

Hírek a Vígsházából. A **Vígsházában** a **Többszínű királyfi** holnapi, csütörtök, délutáni előadása **Haraszthy Hermin** betegsége következtében elmarad. Azok, akik erre az előadásra előre megváltották jegyeiket, a jegyek árát annál a pénztárnál, amelynél váltották, visszakapják. — **Lavedan** nagyszerű szatirikus korekpe, a **Szeccsi** mindezeideig telt házak előtt került színpadra; a **Vígsházai** igazgatósága arra való tekintettel az egész héten műsorra tűzte ki.

Az Operaházban holnap, csütörtökön **A Hungonellát** adják bérletfolyamban, **Bianchi** Bianka vendég szereplésével, ki **Margit** királyne szerepét énekl. A többi főbb szerepeket **Vasquez** grófné, **Payer**

Margit, Larizza, Beck, Várady, Szendrői énekl. — Az Operaház igazgatósága néhány vendég szereplésre szerződött **Labunszkaja** Mária k. a. híros jellem-táncosnót, a pétervári császári operaház tagját. **Labunszkaja** k. a. első fellépése folyó hó 20-án, szombaton lesz a **Nap és Föld** című balletbe, amely a **Bajazzókkal** kerül színpadra.

Egy füstbe ment terv. Két bécsi direktornak, a **Carl-Theater** és a **Raimund-Theater** igazgatójának az az ötlete támadt, hogy egy estére megcseréljék a színházakat s társulataikkal az egymás színházában játszanak. A **Magyar Színház** igazgatósága a bécsi mintára nálunk is megpróbálta megvalósítani ezt az ötletet, de a terv füstbe ment. A **Magyar Színház** igazgatósága ugyanis, mint értesülünk, azt az ajánlatot tette a **Vígsházának**, hogy a jövő hét két estéjén a **Magyar Színház** személyzete játszaná el a **Vígsházában** a **Szulamithot** és **Az asszonyregementet** s ugyanezeket az estéken a **Vígsházán** ensemble-játssza a **Magyar Színházban** a **Szeccsi** és **Az Arany Kakast**. A **Vígsházai** vezetősége az ajánlatot szíves köszönetének kifejezése mellett nem fogadta el.

Magyar Színház. A **Magyar Színház** jóvoltából ma este egy debüt-élvezetünk végig, amelyről legszívesebben hallgatnánk. Mi t. i. még azok közé a naiv lelkek közé tartozunk, akik a színpadban, még a könnyűvéri operettek énekes színpadában is, a művészet egyik legfenségesebb eszközét tiszteljük s nem szeretjük látni, ha a színpadot szempontjaink használatjához, de nem a művészet szempontjából. Az effajta experimentumoktól, mint amilyen a ma esti is volt, a **Magyar Színház** bátran megkímélhetné a fővárosi közönséget és — magamat is, ha külvárosi színház léte is, tart valamit a színvonalára. Még csak egyetlen csuszamlás azon a lejtőn, amelyre ilyen experimentumok dolgában a **Magyar Színház** jutott és — kitérte magát a **fővárosi színházak** sorából.

Ez után a kemény **Dur-akkord** után, amelyet akarva, nem akarva is meg kellett ütnünk a színművészet érdeke szempontjából, önkényű átmegyünk a **Moll**-ba, mert elvégre, ha leplezetlen őszinteséggel meg is mondjuk **Dóri Margit** kisasszonynak, hogy egy csipetnyi hangja szines s ugyanennyi a tehetsége is az elsőrangú szubrettszerepekre, mégis csak egy fiatal, ambiciózus hölgygyel találjuk magunkat szemben, aki éppenséggel nem hibás abban, hogy primadonna-szerében lép a budapesti közönség elébe, ha akad színház, amely rendelkezésére bocsátja színpadát. Hogy ne tagadjuk meg a kisasszonytól azt az elismerést, ami joggal megilleti, elismerjük róla, hogy a második felvonás katonaniformisában, a többi parkett-gourmet-val együtt, megcsodáltuk károsu bokáit és vörös tricótájának kifogástalan vonalait, amelyeket minden fiatal szobrászunk méltónak találva a vésőjére, — de ezzel egyuttal elismertük minden kvalitását, amely a szubrettszerepkörre, sőt tán egyáltalában a deszkákra predesztinálja. Ezzel az igazságos mértékkel mérve ma esti színpadi kísérletét, még legvárhatóbban adta elő második felvonásbeli kuplóját, mire aztán a megrendelt tenyerek nekizudultak és olyan tapsviharokat fakasztottak, aminőkkel manapság már az „isteni szikrától” meghihletett igazi művésznagyságokat is alig jutalmaznak. Ezek mellett a tapsviharok mellett ennek az igazi fin de siècle színházi estnek a képe nem lett volna teljes, ha a vendég szereplő „fiatal művésznő”-nek nem nyújtottak volna fel a zenekarból egy sereg szebbnél szebb virágdományt.

Egyébiránt **Az asszonyregement** operettet adták s az előadásban nagyban élveztük **Boros** és **Részahegy** — a **Magyar Színház** s két kiváló komikai művésznőnek, — jóízű, mesterkéltetlen játékát. (M-s.)

Az udvar és Melba asszony. **Melba** asszonynak a bécsi udvari operában való pénzügyi fellépése elsőrangú művészi eseménynyé női ki magát. Egy bécsi újság szerint az egész udvar megjelenik a **Traviata** előadásán, s ami még ennél is érdekesebb, az ifjú **Erzsébet** főhercegnőt, a megboldogult **Rudolf** trónörökös leányát, édes anyja, **Stefánia** özvegy trónörökösön ezen az estén viszi először színházba. A páholyok és a parkett legnagyobb részét az udvari körök és a diplomácia tagjai számára már előre lefoglalták.

Napoleon öcsém bemutatója. **Guthi** Soma és **Rákosi** Viktor három felvonásos eredeti bohózatát a **Vígsházai** igazgatósága véglegesen e hónap huszonharmadikára tűzte ki. A darab főbb szerepeit **Lánczy** Ika, **T. Delli** Emma, **Pécsi** Paula, **Hegedűs**, **Gál**, **Góth**, **Topolczai** és **Győző** játszzák. **Góth** hosszas betegsége után a **Napoleon öcsém** bemutatóján játszik először.

A győri színházban a napokban volt a **B. A. L. E. K.** bemutató előadása. A szereplők közül a legnagyobb siker a **Gergely** Gizáé volt, akit különösen a harmadik felvonás egy briliánsan előadott daláért tapsoltak zajosan. Nagyon tetszett **Tomcsán** Ruzsi-

Miklósi és Hetényi is. Csütörtökön művész-est lesz a győri vígadóban, amelyen **Varsányi Irén**, **Ney Dávid** és **Hegedűs Gyula** vesz részt.

Jókai az Aurora estéjén. Az **Aurora-kör** mai estéjén megjelent **Jókai Mór** is a feleségével. Az ősz költőkirályt a nagy számban összegyűlt közönség óriási ovációkban részesítette. **Szekely Arnold** szép zongorajátéka után dr. **Körmenyi János** magasan szárnyaló költéménnyel üdvözölte Jókait és ifju feleségét. Ezután **Jókai** lépett a dobogóra és állva olvasott föl emlékeiből. Az ő páratlan, vonzó stílusában arról beszélt, hogy a régi Pest micsoda képet nyújtott egy nap alatt, reggeltől estig. A ragyogó színekben gazdag, itt-ott humoros előadást zajos tapsal fogadta a közönség és percekig éljenezte illusztris fölolvását. A hangverseny után vacsorához ült a társaság és a fehér asztalnál is nagyban ünnepelték az **Aurora** magas vendégeit, **Jókai**kat.

Mascagni premierje. **Pietro Mascagni** új operájának, az **Alarcónak** (Maschere) március tizenötödikén lesz a bemutatója **Rómában**, **Mascagni**, egy római újság szerint, arra a nehézségre való tekintettel, hogy az erős és éreoshangú énekesek mindinkább ritkulnak, új operáját nem annyira a hangra, mint inkább az énekesnek játékbéli művészetére alapította, a zenekarra azonban a dalmű a legnagyobb feladatokat rója.

Gyermekehangverseny. A **Telefon** **Hirmondó**ban holnap, csütörtökön délután az előzőek gyermekei számára hangverseny lesz, amelyben közreműködnek: **Burger** Ilona, **Krammer** Etelka, **Rambosky** Mariska, **Idányi** Dezső, **Nádpataky** Sándor. Kezdeté délután 5 órakor lesz. Este az operaházból a **Hugonották** előadása, utána pedig a **rendes cigányzenét** közvetíti a **Hirmondó**.

Calderon.

Budapest, január 17.

Háromszáz esztendeje körülbelül, hogy a világirodalom három óriása: **Shakespeare**, **Lope de Vega** és **Don Pedro Calderon de la Barca**, vagy teljes nevén **Don Pedro Calderon de la Barca Henao y Rianos** csaknem egy időben, megvetették örök időkre a drámairodalom alapját. Az első kettő csaknem teljesen egy időben az utolsó valamivel később; itt-ott erősen merítve elődje műveiből, vetekedve vele a legnagyobb tisztességgel: hogy kit illet meg a *spanyol Shakespeare* jelző?

Calderon születése napjának ma van a háromszázadik évfordulója és ez alkalomból ismét aktuálissá vált a kérdés, hogy a két spanyol drámaíró közül melyik közelíti meg inkább az *avoni hatlyt*?

Komolyan ezt a kérdést tulajdonképpen csak a spanyolok vitathatják, mert az ő irodalmukban **Lope de Vega** messé termékenységnél fogva (több mint kétezer darabot írt) és azért is, mert néhány évvel megelőzte **Calderont**, fontosabb szerepet játszott. Élte korában is nagy volt a népszerűsége, mert ontotta magából a spanyol hidalgó drámákat, melyekben egyformán pusztítanak tör, méreg és haramiavezérek és melyekkel az akkori spanyol nemesség, mely háborúból élt és párbajokkal szórakozott, nem tudott betelni. De a külföld bírái fölültenül kell, hogy **Calderont** helyezzék **Vega** fölé, hiába vetik, illetve vetették szemére ellenségei, hogy plagizálta elődjének egyes műveit.

Lope de Vega egyetlen drámája sem járta be a világot, mint **Calderon** *Az élet álom* vagy az *Álhatatos fejedelem* című két örökbecsű munkája. Sőt **Vega** *A zalameai bíró* című színműve még Spanyolországban is alig ismeretes, míg **Calderon** átdolgozása világhírű. Legerősebb, leghatalmasabb munkája éppen ez az utolsó, mert egészen az utolsó jelenetig legalább megtagadta az udvaroncot, aki csaknem élte alkonyáig **IV. Fülöp** király kegyéből élt, és belemarkolt erős kézzel a nép életébe. A zalameai bíró, az erős, az öntudatos, az akaratában hatalmas paraszt, aki büntet, mert büntetni akar, aki felkasztja leánya megrontóját, noha nemes, noha katona.

Itt **Calderon** megtagadta magában a katonát, a nemes embert és csak igazságérzetére hallgatott. Az utolsó jelenetben, mikor legfelsőbb helyről helyben hagyják, sőt meg is jutalmaznak a vakmerő cselekedetét, már ismét az alattaival beszél.

Az álhatatos fejedelem és *Az élet álom* szintén nem tükörképe az akkori spanyol udvarnak, a szubtilis, finom poézis, mely mindkettőn átvonul, a fenkölt szellem, a mély filozófia éppen nem volt sajátosága az akkori spanyol főnemességnek.

De abszolút értékében ez a három munka felér **Lope de Vega** összes drámáival és **Calderon** többi százhusz és egynéhány darabjával is. Ezek a már fentebb említett hidalgó-drámák csak egyetlen egy nyomot hagytak a világirodalomban: több mint kétszáz évvel később a romantika virulása idejében **Victor Hugó** drámái: *Ruy Blas* és *Hernani*.

Calderon maga élete végén az akkor mindinkább éhatalmasodó miszticizmus befolyása alatt a papi rendbe lépett és 1681-ben, mint a **Szent Péter-**

egyesület főkaplánya fejezte be életét. 1800 óta szobra áll Madridban.

Érdekes, hogy Calderon óta közel háromszáz évig teljesen pangott a spanyol drámairodalom, míg végre Echegaray kevesebb tehetséggel, de több rutinnal szintén híressé tette nevét hazája határain kívül is.

Vidéki cenzura.

Budapest, január 17.

Igen egészséges forrongás híre érkezik a vidékről. A közönség aktív szervei, a szünügyi bizottságok, kritikáknak. És kritikájukat nem pazarolják a színház játéka, hanem a műsorra. A kellő mértéket, amelyet a repertoire bírálata megkíván, mind-egy betartották a szünügyi bizottságok és ez egy okkal több arra, hogy várakozással nézzünk ez elé a legkevésbé sem veszedelmes cenzura elé. Végeredményben ebből a forrongásból kialakulhat a közönség egyöntetű ízlése. A kérdés, amelylyel már fővárosi színházi körökben is foglalkoznak, nagyon nehéz, hiszen a vidéki igazgatónak kétféle közönség kívánalmait kell kielégíteni. A közönség egyik része elítéli az újabb francia színpadi termékeket, a másik része pedig rajong értükük.

A szegedi szünügyi bizottság január 5-iki ülésében — mint azt annak idején megirtuk — élesen elítélte a *Csak párosan!* című bohózatot, egyben felszólította az igazgatót, hogy hasonló, nagyrészt a *Vigszínház* és a *Magyar Színház*ban előadott darabokat lehetőleg ne kultiválja, de legalább is *jelentse be a bizottságnak*, ha a nevezett színházak valamelyik műsordarabját meg akarja vásárolni. Krecsányi Ignác szünigazgató ezzel szemben azt mondta, hogy kimutatja a szerződésből azt a jogát, melynél fogva a fővárosi színházak darabjait akadálytalanul előadhatja, sőt amely szerint az újdonságot színházhoz kötelese is. Ezt a szerződést — hangzott az ellenvetés — akkor kötötte a szünügyi bizottság, mikor a *Magyar Színház*at még nem nyitották meg. Így hát ez a színház a szerződés illető pontjából kimaradt, a *Vigszínház* már benne volt. Mindemellett a szünügyi bizottság a *Vigszínház* darabjai ellen is kifogásokat emelt. Határozatot nem hozott, de felszólította az igazgatót, hogy a *Vigszínház* és a *Magyar Színház* műsora mentül kevésbé tanulmányozza és az előadandó darabokról tegyen előbb jelentést a bizottságnak.

A *Vigszínház* és a *Magyar Színház* — mint a *Budapesti Napló* legelsőben megírta — ezzel a cenzurával szemben közös megállapodás szerit akar eljárni.

A *Szegedi Híradó* egyik munkatársa ebben az ügyben fölkereste a budapesti magánszínházak igazgatóit és kikérte véleményüket.

Porzolt Kálmán, a *Népszínház* igazgatója, akinek egyik műsordarabjáról szintén szó esett a szünügyi bizottság ülésén, a következőképp nyilatkozott:

— Ugy hiszem, a szegedi szünügyi bizottság határozata nem annyira az én színházam, mint a két legújabb műintézet ellen szól. Amennyiben a fővárosi színházak igazgatói megegyeznek, hogy a szegedi színház számára nem engedik át a darabjait, én kollégialis kötelességemnek tartom, hogy *eljárásukat helyeslejem és kövessem*. Különben is a szünügyi bizottságoknak állandó beavatkozását a vidéki szünigazgatók működésébe — *perhorreskálom és elravezetőnek nem tartom*. A népszínházi bizottság ellen nincs panaszom, mindig tapintatosan bírálja igazgatói működésemet. De esetleges határozatok hozásával nem szeretném, ha a művészi és erkölcsi felelősség egy részét magára vállalná. A szegedi szünügyi bizottság pedig ily módon cselekszik. Ismerem én jól Krecsányit és ismerem a szegedi szünügyi bizottság tagjait. Krecsányi elsőrangú színházi ember, aki az egyetlen igazán hozzáértő szünigazgató az egész országban; nagy tudás, buzgósság, sok ízlés, ambíció van benne. A szünügyi bizottság több tagját derék embernek tartom. Majd megegyeznek egymással. Különben a *Magyar Színház* igazgatója és dr. Szécsi Ferenc a tervezett bojkottról többet mondhatnak.

Beóthy László, a *Magyar Színház* igazgatója ezt mondta:

— Igenis, igaz, amit a *Budapesti Napló*-ban olvasott. Ha a szegedi szünügyi bizottságnak tényleg az az álláspontja, amit hangoztatott, úgy a *fővárosi színházakból egyetlen darab sem jut le Szegedig*. Dr. Szécsi Ferenc, a *Vigszínház* dramaturg-igazgatója tette meg e tekintetben a kezdeményező lépést és ma délelőtti fölkeresett, hogy ebben a tárgyban valamely megállapodásra jusson. Én mindenben *hozzájárulok a Vigszínház eljárásához*, mert itt a fővárosi műintézetek *irányának elítéléséről van szó, amit mi nem tartozunk látni*. Mindenesetre szükségünk van a szegedi

szünügyi bizottság ülésének jegyzőkönyvi kivonatára, hogy határozassunk.

Érdekes ezeketán a *kassai* eset. A színházban legutóbb előadták a *Férj vadászni jár* című bohózatot, amelynek a *Vigszínház*ban tudvaleg nagy sikere volt. És a kassai közönség az első előadás után fölháborodott. Nem lehetett ez áprildéria, mert az igazgató számolt a közönség kritikájával és — a *Felső-Magyarországban* olvassuk — levette a *Feydeau*-darabot a műsorról.

A cenzura nehézségeit eléggé jellemzi *Szendrey Mihály*, a kassai színház igazgatójának a nyílt levele, amelyt a kassai *Pannoniának* írt. Ime a levél egy része:

Tekintetes Szerkesztő ur! Ön szives volt a tegnapi napon egy a közönség köréből a szerkesztőséghez érkezett levelet nekem elküldeni. A levélről arról szól kevesesen, hogy a kassai színház a *Vigszínház* frívól darabokat kultiválja stb. Ime, ide mellékelve tisztelettel visszaküldöm a levelet, ugyancsak az önök szerkesztőségéhez érkezett ama másik levéllel együtt, amely november havában kélt és amelyben arról panaszkodik „több páholybélő” nagy erélyvel, hogy a kassai *Nemzeti Színház* nem adja elő a *Vigszínház* szellemes vígjátékait.

No hát tessék megmondani, hogy mi akar ez lenni? Ha adom, baj, ha nem adom, baj, tessék itt eligazodni. Igyekeztem a közepesen haladni, mert míg Magyarországon harminc színház előszeretettel tartja műsorán a *Vigszínházi* darabokat, addig én három és fél hónap alatt „frivolnak nevezhető” darabot mindössze három adtam, ugymint *Balek*, *Utazás a válás körül* és a *Férj vadászni jár*. De még ezeket sem adtam volna, ha nem kívánták, nem követelték volna, de amikor látom és sajnálattal látom, hogy legjelesebb írónk művei, mint: *Himfy* dalai, *Szent* vagy örült, *Beücsölt*, *Egér*, *Folt* amely tisztit, *Csapodár*, *Fedora*, *Tosca*, *Othello*, *Romeo* és *Julia*, *Fösvény*, *Cifra nyomorúság*, *Kaméliás hölgy*, *Szombatok* stb. üres házak előtt adattak, míg *Balek*, *Férj vadászni jár* és ehhez hasonló „frivol” darabok közönséget vonzanak.

Szóval a szünügyi bizottságoknak nem szabad a dolgot egy oldalról nézni. Két érdek áll egymással szemközt, a színház erkölcsi nívója és a színház anyagi sikere. Ezek között kell megteremteni a harmóniát.

MŰVÉSZET.

□ Előadások az Iparművészeti Múzeumban.

Az *Iparművészeti Múzeum* az idén is több ismeretterjesztő előadást rendez a művelt közönség részére. Az előadások sorrendjét már részben megállapították. *Január 26-án* lesz az első előadás: *Gróf István* tart előleolvasást *A modern és magyar stílusról*. *Február 9-én, 16-án és 23-án* *Czobor Béla* tart sorozatos előadást ezzel a címmel: *A kereszténység az iparművészetben*. *Március 2-án és 9-én* *Morelli Gusztáv*, a jeles fametsző-tanár tart előadást *A sokszorosított művészet eljárásairól*. Az előadások iránt különösen a szakörökben igen nagy az érdeklődés.

□ A Műsarnak sorsajátéka. Az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat által tagjai javára 1900. január 17-én megtartott sorsolás eredménye a következő:

Nyertesek: *Eckermann Ede* 325 sz. 1500 koronát, *Révai Ödön* 1446 sz. 1000 K., *Nuszer Lajos* 2363 sz. 1000 K., *Ráth György* 3579 sz. 800 K., *Zeleny Ferenc* 1966 sz. 800 K., *dr. Kiss József* 897 sz. 800 K., *Kolecányi Endre* 2284 sz. 800 K., *Hutter József* 758 sz. 500 K., *Beer József* Konstantin 133 sz. 500 K., *dr. Szabóky János* 1696 sz. 500 K., *Wünsch Róbert* 1960 sz. 500 K., *Schlauch Lőrinc* püspök 3600 sz. 500 K., *Ordódy István* 2953 sz. 500 K., *Pesti hazai első tak. pénztár* 3785 sz. 400 K., *Nemzeti kaszinó* 3450 sz. 400 K., *Baráth Kálmán* 83 sz. 400 K., *Tóth Béla* (Budapest) 1842 sz. 400 K., *Innocent Ferenc* 2731 sz. 400 K., *báró Léva* *Henrik* 3374 sz. 400 K., *Gyömörey Gáspár* 4116 sz. 400 K., *ifj. gróf Zichy János* 2545 sz. 400 K., *dr. Purgly Sándor* 2907 sz. 400 K., *dr. Baumgarten Károly* 115 sz. 400 K., *Molnár Béla* 2344 sz. 400 K., *Lówy Adolf* 1106 sz. 400 K., *Magyar Kossa Sámuel* 2326 sz. 400 K., *Szmracsányi Pál* püspök 3732 sz. 400 K., *Molnár Mór* 2558 sz. 400 K., *Zalamegyo* *nemesi pénztár* 3877 sz. 300 K., *báró Edelsheim Gyulai Lipót* 4073 sz. 300 K., *Bierbauer István* 4306 sz. 300 K., *Romeiser Béla* báttaszéki 1473 sz. 300 K., *Magyar orsz. közp. takarékpénztár* 3763 sz. 300 K., *Kugler Henrik* 1010 sz. 300 K., *Aggházy Gyula* 3960 sz. 300 K., *Hegy Mihály* 4134 sz. 300 K., *gróf Károlyi István* 4158 sz. 300 K., *Kégl György* 3342 sz. 250 K., *Ó felsége* a *belga királyné* 3127 sz. 250 K., *Szlávy József* 3719 sz. 250 K., *Gózonny László* 554 sz. 250 K., *dr. Törty József* 1834 sz. 250 K., *Hornbostel Albert* 741 sz. 250 K., *Megay Adolf* 2336 sz. 250 K., *Alapi Salamon Géza* 2013 sz. 250 K., *Debreczeni Károly* 2102 sz. 250 K., *Szmracsányi Pál* püspök 3743

sz. 250 K., *Ullman Sándorné* *erényi* 1856 sz. 250 K., *Hont megye* 4143. sz. 250 K., *dr. Egyedi Artur* 2139. sz. 200 K., *Stornó Ferenc* 2444. sz. 200 K., *Grünwald Vilmos* 2589 sz. 200 K., *Budapest főváros* 3225 sz. 200 K., *Szeged város* 3674 sz. 200 K., *Böhm Pál* 4032 sz. 200 K., *dr. Hammersberg Miklós* 621 sz. 200 K., *Deutsch Samu* 292 sz. 200 K., *Székely Bertalan* 4360 sz. 200 K., *dr. Jávor Béla* 2253 sz. 200 K., *Gerster Kálmán* 2722 sz. 200 K., *Kléh István* 4168 sz. 200 K., *Écsy Ferenc József* 326 sz. 200 korona értékben.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Uj Magyar Szemle.** *Dr. Blaskovich Sándor* *Ambrus* Zoltán szerkesztésében ma egy vasas kötet hagyta el a sajtót. A külső formája után itélve is erős, tartalmas, nehéz kötet, amely nem azt a táplálékot nyújtja, amelyet ha szabad a jelekben bízni, már alapos eszmőrt kapot Magyarország intelligens olvasó közönsége. Nem a könnyűségek és nem az immár nélkülözhetetlené tett léhaságok irodalmi formába szorított oktalanságainak a gyűjteménye ez, hanem olyan folyóirat, amely magához illő komoly méltósággal így valja be a maga céljait:

Azt akarjuk, hogy a magyar műveltségnek legyen olyan időszakos organuma, mely a közönségtől, a társadalomtól, a tudományosságtól, az irodalomtól és a művészetektől nagy kérdéseiről a hozzájuk méltó komolysággal és részletességgel, de egyszersmind olyan formában elmélkedjék, amely az egész művelt magyar közönséget érdekeli. Amit akarunk, nem más, mint amire *egészséges, finom és művelt elménk vágyakoznak*.

Az *Uj Magyar Szemle* a második magyar Revue, amely a régi hagyományok kitaposott utjain járó első szemléknél jóval elevenebb, az aktualitásokra jobban néző, a nélkül azonban, hogy a nehézséget szabálynak tartaná s mindenáron a régi bölcseskedés elszáradt fájáról akarna gyümölcsöt szedni s árulni a magyar publikumnak. Mindenképpen szükséges van a magyar kultúrának erre a folyóira, amely már első számában is olyan becsületos komolysággal, annyi intelligenciával váltja be programjának azt a fő pontját, hogy a kort mozgó nagy ideákkal akar komolyan és behatóan foglalkozni. A kétszáz oldalra terjedő vasas kötet első cikkében *Halász Imre* a kvóta-ügyről foglalkozik. Kiváló cikkeket írtak: *Vámbéry Armin* (Az Afgán-kérdés és Transvaal.), *Papp Dániel* (Erköles és vagyonszerzés.), *dr. Hertelka Tivadar* (A valuta-rendezés.), *Salgó Ernő* (Irodalom és újságírás.), *Keszler József* (Az ujkori tájkép.) *Ambrus Zoltán* *Flaubert* *Gustave* *Madame Bovary*ját fordította le, *Rákosi Viktor* *Elnemult* *harangok* címen regényt írt. Figyelemre méltó és mindenképpen érdekes, nagybecsű dolgozat a *Liberalizmus és a Szocializmus új irányai* című közlemény. A kötethez művészi aktualitásokról szóló krónika van csatolva, melyből külön említhetjük *Molnár Géza*nak zenei és *O. E.*-nek irodalmi kritikáit. Az *Uj Magyar Szemle* minden hónap tizenötödikén jelenik meg és minden könyvkereskedésben kapható. Előfizetési ára: félférvé 12 korona, egész évre 24 korona, egyes kötet 2 korona.

○ **A Magyar Néprajzi Társaság** ma délután 5 órakor *György Aladar* elnökléte alatt az Akadémia heti ülésében ülést tartott, melyen *Munkácsy Bernát* bemutatja a *vogal nép ősi hitvilágát* tárgyú nagyobb tanulmányának egyik fejezetét, mely a *lélek-hittel és halottak tiszteletével* foglalkozik. Utána *Gönczi Ferenc* ismertette egy érdekes részletet, a *gönczi népszokások*ról, — különösen a lakodalmi verses kurjantásokról érkezett, melyek a lakodalmak minden mozzanatainak szerepelnek.

○ **Magyar anyagi büntetőjog mai érvényében.** Ilyen cím alatt nagybecsű munkát adott ki *Németh Péter* kir. kuriai bíró a Büntető Jog Tára felelős szerkesztője. Igen fontos szolgálatot tesz e mű mindenkinek, aki a büntető joggal foglalkozik, mert benne megtalálja a büntető törvénykönyvek szövegét, az összes, 1848 óta hozott törvényekből azokat a részeket, melyek ma érvényben levő büntető jogi rendelkezéseket tartalmaznak, minden egyes szakasznál annak a megjegyzését, hogy az új eljárás szerint melyik bíróság hatáskörébe utaltatik, az összes kuriai és táblai teljes ülési megállapodásokat, bizonyítási szabályokat minden egyes büntető cselekményre nézve és négyezernél több jogeset alapján az anyagi büntetőjognak olyan magyarázatát, melynél jobb és velősebb eddig még nem jelent meg. A szerző, aki egyik erőssége jogi irodalmunknak, 1881. óta tagja a felső bíróságoknak a senki sem ismeri jobban a magyar büntető jog jelen állapotát, mint ő. Aki a könyvet felüti, nem tévedhet a törvény alkalmazásában. A mű bíráltnak, ügyészeknek, ügyvédeknek, ügyéségi megbizottaknak, de különösen az *esküdteknél* nélkülözhetlen, ha hivatalukat komolyan akarják teljesíteni. Használhatók még kitűnő sikerrel a jogi vizsgákra készülők is, kik e könyv forgatása esetén az anyagi büntető jogból más segédeszközre nem szorulnak. Az 592 lapra terjedő könyv *szelvényekre alkalmas* formában jelent meg. Ára nyolc korona (4 forint). Megrendelhető a

Büntető Jog Tára kiadóhivatalában (Budapest, Pesti Lloyd könyvnyomdája, Dorottya-utca 14.), kapható minden könyvreszkedésben.

○ **A bizonyos belépési joga.** Ezt a jogi részletet tárgyalja *Brachfeld* Dezső ilyen című munkája, amely *Politzer* Zsigmond kiadásában jelent meg. A művet a budapesti tudomány-egyelem a Pasquich-alapból megjutalmazta. Ára 1 korona 20 fillér.

○ **Fényképek.** *Levy* Karola *Fényképek* címen novellas kötetet adott ki. A novellák a lánszobákban, a szalónokban játszódnak le. Az elbeszélések hangja közvetlen, a mesék is érdekesek. A kötet ára két korona. A tiszta jövedelmet a szerző, akinél a könyv *Ungvárról* megrendelhető, a *Mensa Academicának* szánta.

○ **A magyar pedagógiai társaság.** e hó 20-án, szombaton délután 5 órakor tartja az Akadémia heoi üléstermében, évi nagygyűlését a következő tárgysorozat alatt: 1. Elnöki megnyitó-beszéd, *Hegedűs* István-tól. 2. Emlékbeszéd *Zichy* Antal tiszteleti tag felett, tartja *Veredy* Károly. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztári jelentés.

○ **Katolikus egyházi vagyongör.** Dr. *Kősmárky* István pécsi jogtanár egy tizenhat éves munkát írt a katolikus egyházi vagyongör. A könyv rendszeres és könnyen áttekinthető, miáltal tudományos becsé mellett megvan a gyakorlati értéke is. Az egyházi jog tanulmányozói nagy haszonnal forgathatják ezt a munkát. Kapható *Politzer* Zsigmond könyvkereskedésében.

FARSANG.

○ **Iskolatársak mulatsága.** A Markó-utcai fő-reáliskola volt iskolatársainak szövekezete hangversenyyel egybekötött táncestélyére nagyban folynak az előkészületek. A rendező bizottság január 20-án, szombaton este fél 7 órakor tartja a Markó-utcai fő-reáliskolai tanári termében az est előtti utolsó ülést, amely után a *Pörster-vendéglő* külön termében ismerkedési est lesz.

○ **A Endai Izraelita Nőgyűlés** február 3-án a budai Vigadó összes termeiben hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez.

○ **A Budapesti Szerb Kereskedők és Iparosok Szögza Dalegyesülete** e hó 26-án a Fővárosi Vigadó termeiben Szent Száva dal- és táncestet rendez.

○ **Az ó-becsei nemzeti szövetség** hölgybizottsága január 20-án az Országos Nemzeti Szövetség védnöksége alatt *Eötvös* Károly közreműködése mellett a városi nagyvendéglő dísztermében táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez.

SPORT.

○ **Tornaverseny.** A Magyar Testgyakorlók Köre e hó 20-án, szombaton esti 8 órakor házi-versenyt rendez Wessellény-utcai tornacsarnokában. Szabadgyakorlat szertornázás követi a magas korlátton meg nyújtón. Vendégeket szívesen látnak.

○ **Vívó-akadémia.** *Santelli* Italo vívómester január 27-ikén délután öt órakor Kerepesi-úti vívótermében saját tanítványaival vívó-akadémiát rendez.

○ **Jégünnepély Uj-Tátrafűre.** A Sanatorium jégpályáján, a Vancsó-tó tükörsima jégén, vasárnap e hó 21-én nagyszabású jégünnepély tartanak. A rendezőbizottság nagy buzgalommal fáradozik azon, hogy az ünnepély minden tekintetben sikerüljön. Szarvas-szánkák viszik le a vendégeket a Vancsó-tóhoz. A Csorbai tavon triandó korecsolyabajnokságot íránt a korecsolyázók körében élénk az érdeklődés.

○ **Országos tornaverseny.** A magyarországi tornagyulek szövetségének harmadik országos tornaversenye pünkösdkor lesz Sopronban. A verseny előkészítése egy itt a központban, mint Sopronban már serényen folyik. A szövetség igazgató bizottsága a napokban állapította meg az ünnepélyek sorrendjét. Különböző tornaversenyeken és atlétikai gyakorlatokon kívül vívó akadémia is lesz, még pedig este a pompás tornacsarnokban, melynek egy részét e célra nagy szinpadá alakítják át. Dalárda és több mintacsapat váltja föl a vívó párokat. Ez esti előadások elsejét a tornászoknak szánják, második este pedig megismétlik a nagy közönség számára.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **Az első esküdtbíróági tárgyalás.** A budapesti büntető törvényszék az első esküdtbíróági tárgyalás határnapját február hó 6-ikára tűzte ki. A tárgyaláson *Zsitney* Leó törvényszéki elnök fog elnökölni. Az esküdtek előtt terhelként *Golden* József ül a vádlottak padján, akit szándékos emberölés büntete miatt vannak felelőségre. Az első tárgyalásra több vidéki törvényszéki elnök is feljön, hogy tanulmány tárgyává tegye az esküdtbíróági tárgyalás vezetését.

§§ **A pallér.** A pallér olyan ember, aki mindenért felelős. A leszakadt állványok összetört gerendáért épügy, mint az összetört emberek életéért. *Kovács* Sándor a pallér-felelősség terhe alatt összegyűrnéped állt a törvényszék előtt, amely *nyolc hónapi fogsáza és száz forint* pénzbüntetésre ítélte őt emberölésért. A dolog úgy történt, hogy *Zimány* György az épülő ház tetejéről egy gerendát bengergetett le, amely az alatt álló *Kiss* József napszámóra zuhant s azvon-

ította. A királyi ítéltábla tekintetbe vette, hogy az eset ugyan a vádlott mulasztása révén történt, de mégsem az ő hibájából s ezért a törvényszék ítéletét négy hónapra, a pénzbüntetést pedig ötven forintra szállította le. Ma ítékezett ebben az ügyben a Kuria, amely a táblai ítéletet egész terjedelmében helybenhagyta.

Nyiltér.

Az éhhalál.

Az éhhalál a legszörnyűbb, a mi létezik, lassan és fenyegetően közelíti el hatása már jóval az agonia előtt mutatkozik. S fájdalom a civilizált országokban még elég gyakran fordul elő a halál e neme. Nemesak azok köréből szedi áldozatát, kik oly szegények, hogy már kis kenyérről sem jut nekik, hanem gyakran a gyomor idezi elő az éhhalált. Mert nem elég az enni, meg is kell azt emészteni. Szerencsétlen az, ki komoly bajban szenved, hogy a legesélyesebb táplálékot sem képes magához venni és nem ismeri az eszközt, a melyvel betegségéből kigyógyulhat. Gyakran megtörtént már, hogy egy-egy ember éhhalhat, mert gyomra minden táplálékot visszautasított. Ha ez a betegség mutatkozik, rögtön el kell vágni fejlődésének minden útját, mert nemesak, hogy óriási fájdalom okoz, de a test úgy elgyöngül, a vér oly kevés lesz, hogy teljes fősülés okoz. Az egyetlen mód, a melylyel a betegség fejlődését megakaszt-hatjuk az, hogy oly szert alkalmazzunk, mely a vért helyre-állítja. Ilyen a Pink-pilula, a mely hasonló esetekben bámulatos eredményt ért el. Számtalan évről tanuskodó levél közül a következőt levelet, *Schwartz* de *Karvitz* Eteleka kisasszonyt választottuk ki.

— Tudatom önmekkel — írja — hogy a Pink-pilulákat bámulatos eredménnyel használtam. Nera tudtam már, hogy mit tegyek, ennem lehetetlen volt, álom elhagyott s gyöngye voltam a végtelenség s mindig fáztam, nem tudtam soha se fölmelegedni. Az újságokból olvastam a Pink-pilula bámulatos eredményeiről s elhatároztam, hogy próbát teszek vele. Istennek hála jötevé hatása mihamar érezhető lett s ma mintha nem volnék ugyanaz, kitűnően táplálkozom, jól alszom, egészséves jól vagyok.

A vért helyreállító Pink-pilula ismét rendszeresítette a vérkeringést, a mi a gyomrot egészségessé tette s így a szegény betegot sok szenvedéstől, talán a haláltól mentette meg. Minden esetben, a midőn a vér elgyöngül, a mi különféle betegséget, úgy mint vérzésességet, sárgaságot, skrofulát, reumát s más betegséget okoz, a Pink-pilula mindig kitűnő eredménnyel alkalmazható. A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Központi forráktár: *Gablin & Cie*, 3 című Trévisse, Páris.

(Az e rovat alatt közlőtteknek sem tartalmáért, sem alak-jáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Goluchowski beszéde.

London, január 17. A *Standard* a következőket írja gróf *Goluchowski* beszédéről: *Gróf Goluchowski* érvelése megdönthetetlen. Németország nagy hasznát hoz a hármas szövetségből, mert népe ért a szövetség kiaknázásához, míg Ausztriában vihart támasztanak oly jelentéktelen kérdések miatt, amilyen a zae-kérdés.

Horvát tartománygyűlés.

Zágráb, január 17. A napirendre teres előtt jegyzőkönyvi megőrvásban részesítették *Zerjanicsot*, amiért tegnapi beszédében szegyenletes magyar igáról beszélt. Azután következett a költségvetés tárgyalása. *Gavranics* a költségvetés mellett beszélt és polemizált *Amrussal* és *Rubeticesal* és azzal végezte beszédét, hogy a népnek csak az egyetértés politikája van hasznára, nem pedig az izgatás politikája, amelyet az Obzor-párt üz. Az interpellációk után az ülés végét ért.

Poroszok és lengyelek.

Berlin, január 17. A porosz képviselőház mai ülésén a költségvetés folytatóság tárgyalásánál *Jardesevski* a lengyelekkel szemben követelt egyenlőten elbánásról panaszok. Tegnapi *Sattler* képviselő újabb intézkedéseket kívánt a lengyelek ellen. Nem érti, hogy egy szabadelvű képviselő hogyan ajánlhatja fel közreműködését arra, hogy egy több százados kulturájú népet elnyomjanak.

Studt kultuszminiszter kijelentette, hogy még nem válaszolhat *Jardesevski* egyes panaszaira, melyek főleg az iskola ellen irányulnak, mert még csak rövid idő óta van hivatalban. A régi iskolarendszer Lengyelországban teljes kudarcot vallott. A tanítók szolgálatát mindenféle zaklatással igen megnehezítették. Különösen a lengyel sajtó izgat a német szó ellen. Amíg ez az ellenkezés meg nem szűnik, addig a lengyel nyelvet az iskolákban nem vehetik figyelembe.

Rheinbaben belügyminiszter *Richterrel* polemizál ama többkövetelések tekintetében, melyeket a német-ségnek Posenben és Schleswigben való megerősítése szükségessé tett. Köller tartományi elnök eljárását mindenben támogatnia kell. Posenban már hazafias dalok éneklése is visszatetszést kelet. A lengyelek a porosz nevet majdnem szidalmazásnak tartják. A miniszter így végzi: A jogot és igazságot mindenütt egyenlően fogjuk osztani, de viszontköveteléseket is követelünk.

Fogadás Vilmos császárnál.

Berlin, január 17. *Vilmos* császár ma a porosz urakháza és a képviselőház elnököseit fogadta. A kihallgatás során politikai kérdések nem kerültek szóba. A képviselőház elnöksége előtt a császár kifejezte azt az óhaját, hogy a parlamenti munkálatok eredményesek legyenek. Sajnálkozását nyilvánította, hogy a császárné nem fogadhatja az urakat, mert az anyja állapotáról érkező kedvezőtlen hírek fájdalmasan hatottak rá. A császár azután egyebek közt az új évszázad kezdete fölött támadt vitaközásról beszélt.

Köszén-krízis.

Bécs, január 17. A köszénkészlet már csak néhány napig fog tartani, aztán nagyon meg fognak akadni a gyárak és az ipari vállalatok, ha csak rövidesen véget nem ér a sztrájk Csehországban, Sziléziában és Morvaországban. Egyes iparvállalatok teljesen szünetelni fognak.

Csendélet Venezuelában.

Caracas, január 17. Néhány bankigazgatót és tekintélyes kereskedőt letartóztattak, a miért nem akartak a kormánynak pénzt előlegezni. A kereskedelmi forgalom pang. A francia kolónia egy francia hajóraj kiküldését kéri.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, január 17. (*Gabonapiac.*) Észak-Amerika lanya iránzata még fokozta a kedvezétséget. Buza a szállítási üzletben még $\frac{3}{4}$, rozs $\frac{1}{2}$ márkával hanyatlott és a forgalom nagyon korlátolt volt. Zab változatlan. Az idő enyhe.

London, január 17. (*Gabonapiac.*) Az irányzat általában nyugodt. Buza és liszt 3 p-vel, helyi piacok részben 6 p-vel csökkentek. Városi liszt 23—28 sh., repeceolaj 24 sh. 9 p. (eladók). Tengeri 20 sh. 6 p. Behozatal: buza 10.000, árpa 8000, zab 30.000 q. Az idő melegebb.

New York, január 17. (*Értéktőzsde.*) Váltó Londonra 4.88. Váltó Berlinre 94 $\frac{1}{2}$. Ezüst 59 $\frac{1}{2}$.

New York, január 17. (Kábelsürgöny.) (*Zár-lat.*) Buza márciusra 73 $\frac{1}{2}$ %. Buza májusra 72 $\frac{1}{2}$ %. Buza júliusra 72 $\frac{1}{2}$ %. Tengeri májusra 39 $\frac{1}{2}$ %. Petroleum raffined in cases 11.—. Petroleum New Yorkban 9.90. Petroleum Filadelfiában 9.85. Kávé 8 $\frac{1}{2}$ %. Liszt 2.70. Szállítási díj Liverpoolba 3.—.

Chicago, január 17. (Kábelsürgöny.) (*Zár-lat.*) Buza májusra 65 $\frac{1}{2}$ %. Buza júliusra —.—. Tengeri májusra 33 $\frac{1}{2}$ %. Zab májusra —.—. Rózsa májusra —.—.

Napirend.

Naptár. Csütörtök, január 18. — Római katolikus: Piroksa. — Protestáns: Bablász. — Görög-ország (január 6.) Epiphania. — Zsidó: Sebath 18. Schot. bit. — A nap két 7 óra 26 percek. — Nyugszik délután 4 óra 22 percek. — A hold két délután 7 óra 33 percek. — Nyugszik délelőtt 8 óra 14 percek.

A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A közoktatásügyi miniszter fogad d. u. 4 órakor. A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor. Az igazságügyi miniszter fogad délután 4 órakor. A képviselőház elnöke fogad délután 2 órakor. A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

Felolvasás az iparegyesületben (VI., Uj-utca 4. szám), délután 5 órakor *Studinka* Ferenc: Orszországi felírányuló kivitelünk emeléséről.

Szabad *Lycium* a müegyetem pótépületében (VIII. Eszterházy-utca $\frac{1}{2}$) délután 5 órakor. Dr. *Bartos* Fülöp: *Mollère*.

Nemzeti Múzeum: Természetrajzi tára, nyitva d. e. 9 órá-tól 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Országos Képtér zárva. Közlekedési múzeum zárva. A Múzeumnak téli látarta nyitva d. e. 9. órától este 8 óráig. Belépődíj 1 korona.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. 1. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tanákozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám 1. emelet. Hivatalos órák 9 órá-tól 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetésről árusításokat is eszközöl) a városligeti iparszarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 6-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbízott üzletvezetés V. Váci-körút 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. **Somossy** **Mulató.** Nagymező-utca. Ma egész új szenációs műsor.

Folies **Caprice.** VI., Révay-utca 13. Naponta fényes műsor.

Budapest **kávéház.** Andrassy-ut. Naponta Banda Marci és fia hangversenye.

Stefánia-szálloda. Murányi-utca 53. Budapest leg-olesőbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: *Bachus*-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *herkárterem*.

Potanovits **Metropol** szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Ujjonnan berendezett fényes éttermek.

Ehm **János** éttermeiben (ezelött Szikszay) Nemzeti Színház-épület, Naponta kitűnő cigányzene.

Putzer-pince **Deák-tér** naponta a pince éttermekben *Schrammel* és *Boros* *Miska* és *Kiss* *Ferkó* híres szőlés-ták hangversenye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Csók.

Mi az egy csók a férfiaknak,
Az egész pernyi hangulat csak,
Fellobbanó szerelmi szikra
Az alkalmától lángra szitva.

Ah! de a nő — a nőnek ajka,
Egy csókkal — üdvét is odája,
Egy csók neki maga az élet,
És sokszor halálos ítélet.

Vesszelei Károly.

+ **Füző-vita.** Amióta Ivette Guilbetnek operációt kellett kiállania és pedig olyan baj miatt, amelyet az erős füző idézett elő, Párisban újra napirenden van a füző-kérdés. Két akadémia buzgálkodik azon, hogy a kérdést mindenfelől megvilágítsa. Először az orvosi akadémia mozdult meg, amennyiben felelt egy román hölgynek, mademoiselle Stamonak a füző ellen tartott rendkívül heves előadására. Ugyanez az előadás sorompóba szólitotta a szépművészetek akadémiaját is és pedig mint a füzőnek vételezőjét.

— A füző — mondja a román kisasszony — ismeretlen volt az ókor hölgyei előtt és mégis a legelbűvölőbb szépségek voltak, akiket csak elképzelni lehet.

— Ki bizonyítja ezt? — vetik ellene a művészek. — De föltéve, hogy azok a hölgyek csakugyan elbűvölőbbek voltak, mint a mai szépségek, akik a mi véleményünk szerint elbűvölők; tudjuk azt is, hogy az ókor hölgyei széles szalagokat és külön arra a célra készített köteleket csavartak a derekuk körül, hogy alakjukat megerősítsék. Mindenestre bizonyítékaink vannak arra, hogy azok a szépségek alaposan arra törekedtek, hogy a testüket karcsúvá, hajlékonyná tegyék és a mai füzőhöz hasonló toalettoikkal talán a legnagyobb örömmel üdvözölték volna. Csak éppen nem voltak elég ügyesek arra, hogy ilyet kitaláljanak.

— A füzőpáncél — folytatja tovább a kisasszony — összenyomoritja a tüdőt, a szívet, a májat és a veséket, amelyekkel az anyatermészet ellátott bennünket.

A szépművészetek akadémiaja ezt feleli:

— Az anyatermészet hasonlóképpen egész sereg növényt és ásványt bocsátott a rendelkezésére, amelyekből morfiumot, ópiumot, arsenikumot és sok más mérget készítenek. Ezek a mérgek kellő adagokban arra szolgálnak, hogy súlyos betegségekből gyógyítsák ki az embereket, de megölik az oktalant, aki nem tudja, hogyan kell bánni velük. Épp így van ez a nők szerveivel is, amelyek határozottan jobban érzik magukat, ha a testet, főképp pedig a többnyire gyöngye hátat olyan füző támogatja, ame-

lyet a hölgyek alakjához készítettek és okosan használnak. A füző csak akkor okoz beláthatatlan bajokat, ha erősen összeszorítják. A hölgyek jó része tudja már azonban, hogy a férfiak nem rajongnak éppen az ugynevezett darazsderékért.

+ **Összekeverültek.** III. Frigyes Vilmosról, II. Vilmos német császár dédapjáról azt állítják, hogy nagyon kurtán szeretett beszélni. Amikor csak lehetett, egyetlen egy szóval fejezte ki magát. Egy napon, mialatt Teplitzben tartott kurát, hírül hozzák neki, hogy egy magyar magnás is van a fürdőben.

— Megismerni! — mondta a császár.

Aztán megmutattatta magának azt a híres urat, s legközelebb a kut körül való séta közben köszöntötte. Erre a következő kis dialógus fejlődött volna ki közöttük:

— Fördik?
— Iszom.
— Katona?
— Magnás.
— Ugy?
— Rendőr?
— Király.
— Gratulálok.

+ **Házasodás kínai módra.** A kínai házasulandó ifju éppenséggel nem fáradozik abban, hogy saját személyének varázsával kábítsa el leendő hitvestársát. Addig, amíg közte és a hajdon leány között az ügy perfektté nem válik, nem is igen mutatkozik a leányka előtt. A kedves papája és a háznak valami jó barátja folytatja a tárgyalásokat mindaddig, amíg az ifju végre is nem maradhat tovább a legteljesebb háttérben. Az ilyen párti körül fölmerülő eljárás jellemzésére szolgáljon különben egy levél, amelyben egy apa megkéri fia számára szomszédjának a leányát. Így ír a derék apa:

Térden állva kérek, ne vesd meg ezen közönséges és hideg írást, hanem hallgasd meg a házasságkötésről szóló szavát és add tiszteletreméltó leányodat az én rabszolga flannak, hogy a pár tarka selyemfonalakkal összefűzve, bőséges örömközött üdvözítve legyen. Zsendülő tavaszkor naszajándékokkal szolgálók és adok majd egy pár kövér libát. Térden állva kérek, fogadd kegyesen előterjesztésemet, vedd mindenáron kristálytisztá, ezüstragyogású szemedet a szegény sorokra.

Erre a megtisztelt apa azt válaszolta, hogy minden buzgalomával arra fog törekedni, hogy az ő elszegényedett, vészegény leányának jelentéktelen, megvetendő kelengyájéről gondoskodik és őt ágy-néműk, kartonrubák, haítűk és fülönfüggők nélkül ne hagyja. Ilyen módon aztán megadja majd a mindenható, hogy az ifju párnak állandó, rózsás boldogság jut majd osztályrészül.

+ **Egy híres léghajós halála.** Henry Coxwell léghajós a napokban meghalt Londonban. Coxwell pár év előtt még nagy hírnévként örvendett Angliában, sőt nevét emlegették Európa többi országaiban is. Hírességét egy merész felszállás alapította meg. 1882-ben Glaisher barátjával hétézer méter magasságra szállt fel léghajóján. Glaisher a levegő ritkasága és az irtózatos hideg miatt elájult. Látna ezt Coxwell, keresni kezdte a gáz kibocsátó szelepet. A szelep zsinórja rá volt csavarodva a kötéltre és mikor Coxwell a kötelek megragadta, keze azonnal megfagyott. A léghajó pedig folyton emelkedett. Coxwellnek végre is emberfeletti erőfeszítéssel sikerült meg-rántani a szelepszínort, a léggömb lassan esni kezdett és a két léghajós megmenekült.

+ **Joubert családja.** A párisi Intermédiaire című lap legutolsó száma érdekes dolgokat mond el Transvaal tábornagyának családjáról. Joubert tábornag egyik öse, Joubert Lévi, bíró volt Franciaország Tonnay nevű községében. Ennek fia Péter 1685-ben kivándorolt egész családjával Hollandiába. A múlt század közepétől azután a Joubert-család Délafrikába vándorolt ki. Most a Joubert-család egyike a legnagyobb családoknak Transvaalban.

+ **Hét jelölt.** Jövő hónapban tölti be a francia akadémia Pailleron halálával megüresedett helyet. A választás most nem lesz olyan egyszerű, mint a milyen rendszeren szokott lenni, mert már eddig is heten aspirálnak a halhatatlanságra. A hét jelölt nevei a következők: d'Avanal vicomte, Henri Fouquier, G. de Porto-Riche, J. Delafosse, Paul Hervieu, Etienne Lamy, Leroy de Keranion.

+ **Mesterséges lélekzés.** Új módját találta fel Laborde párisi orvos a lélekzés megindítására, ezzel az áthalottak fölélesztésére. A mesterséges lélekzés megindítására eddigelő vagy a karok fölrántása és hirtelen visszatartása a mellkasra, vagy a rekesztő izom és a tüdők hirtelen és ritmikus föltolása volt divatban, míg Laborde most azt ajánlja, hogy a nyelvet fogjuk meg száraz kendővel s húzzuk előre és toljuk vissza ritmikusán, amivel a gégefödő utján sikerült lélekzést megindítani. Ő maga többször alkalmazta ezt a módszert és gyakran látott jó eredményt igen kétségbeesett helyzetekben is.

+ **A világiállítás jegyei.** Múlt héten kezdtek el a világiállítás jegyeinek nyomtatását. Naponként hatvanhárom lapot nyomnak tőle. Minden lapon husz jegy van, tehát minden nap 1.200.000 jegy kerül ki a nyomdából. Összesen hatvanöt millió jegyet fognak nyomtatni. Ehhez a hatvanöt millió jegyhez harminckétezer kilogramm papírost használnak fel.

Mire feltámadunk!

— Drámai epilógus három felvonásban. —

Irta: IBSEN HENRIK.

(11) Fordította: GODA GÉZA.

(Szempauzálai szemben kézirattal.)

Rubek: (egyre nyiltabban) Beszéljünk őszintén — csakugyan ilyenformán van a dolog, kis Majám. Egy évig vagy tán másfél évig bolyongtam egyedül és az utolsó — a legutolsó vonásokot véstem a szobromon. A „feltámadás” kijutott a világba és dicsőséget — nagy dicsőséget szerzett nekem. (Melegebben) De én nem szerettem már a saját művemem. Megundorodtam a koszoruktól és az emberek tömjénezésétől s legszívesebben menekültem volna a legsötétebb erdőkbe. (felpillant) Nos, hisz' te gondolat-olvasó vagy — kitalálható, hogy akkor mi jutott eszembe?

Maja: (félvállról): Ki — az, hogy urak és hölgyek számára aroképeket faragsz.

Rubek: (bólint): Az — megrendelésre — álarcoakat, melyek mögött állatpofák rejtőztek. Ezeket persze ingyen adtam nekik — ráadásul. (Mosolyogva.) De még sem ez volt az, ami akkor az eszembe jutott.

Maja: Hanem?

Rubek: (komolyan): Hogy ez a művészivadás és ez a művészkedés — és minden, minden, ami összefügg vele — üres és hitvány — semmi.

Maja: És mit akartál helyette?

Rubek: Élni, Maja.

Maja: Élni?

Rubek: Hát nem ér-e százszer többet napsugárban és szépségben élni, mintha az embert életi fogtyáig valami nedves, hideg barlangban halálra fásztatja az agyag meg a márvány?

Maja (kis sóhajjal): Ösztözem a nézetemben.

Rubek: Aztán még meg is gazdagodtam s tellett a bőséges, napsugaras életre. Tellett arra is, hogy nyári lakot építhessék a Fauniel-tó partján és palotát a fővárosban — hogy többet ne mondjak.

Maja (a férje modorában): És végre tellett arra is, hogy megvehess engem — és hogy minden kincsedet megoszsd velem.

Rubek: (tréfásan): Nem akartalak-e felvinni arra a magas hegyre, ahonnan a világ minden pompáját átláthatja az ember?

Maja (gyengéden): Lehet, hogy igen magas hegy volt, amelyre felvitteél, Rubek — de a világ minden pompáját nem mutattad meg nekem.

Rubek: (izgatottan nevet): Milyen elégedetlen vagy Maja! Milyen elégedetlen! (Hevesen:) De tudod-e, hogy mi a legszomorubb a dologban? Sejtetted-e, hogy mi a legszomorubb?

Maja (csendes zsémbeállással): Hogy az egész életre magaddal vittél — nemde ez?

Rubek: Én nem mondtam volna ezt, ilyen könnyörtelen szökkal.

Maja: De az értelme éppen ilyen könnyörtelen lett volna.

Rubek: Te nem is sejtetted, hogy milyen a művészlélek, belül.

Maja: (mosolyog és a fejét rázza.) Édes Istenem, még azt sem sejtetem, hogy milyen vagyok én belül.

Rubek: Én olyan gyorsan élek, Maja! Már ez csak így van minálunk művészeknél. Az alatt a pár év alatt, hogy ismerjük egymást, egy egész életet éltem végig. Ez olyan emberek, mint én, nem találnak gyönyörűséget a tétlen életben — ezt beláttam már. Az én életem és a magamfajta ember élete nem egyszerű, folyton dolgoznunk kell — egyik művet a másik után kell megteremtelnünk — utolsó percünkig. Ezért nem tudok tovább élni veled, Maja. — Vagy legalább nem csak te veled.

Maja (nyugodtan): Ez más szóval annyit tesz, hogy meguntál.

Rubek: (kitörve): Annyit! Meguntam ezt az együttélést, kimondhatatlanul elfáradtam benne, megundorodtam tőle. Most tudod. (Uralkodik önmagán.) Kemény, goromba szavakat mondtam. Érzem, magam is érzem. És te nem tehetsz semmiről — ezt is elismerem szívesen. Csak én, csakis én változtam meg — (maga elé mormog) — és feltámadtam az igazi életre.

Maja: (önkénytelenül összekulcsolja a kezét): De az Istenért, hát miért nem megy akkor mindgyökünk a maga útjára?

Rubek: (meglepetten néz reá) — Te mennél?

Maja: (a vállát vonogatja) Igen, ha mennem kell —

Rubek: De nem kell. Van más mód is —

Maja: (felemeli az ujját) Most megint arra a halovány nőre gondolsz!

Rubek: Arra, mindig arra kell gondolnom. Attól a perctől fogva, hogy viszontláttam. (Egy lépést tesz Maja felé) Mondok valamit, Maja.

Maja: Nos?

Rubek: (a mellére üt) Látod, itt belül — itt belül egy parányi, zárt szekrényke van. És ebben a szekrényben őrzöm valamennyi szobrászalmomat. Mikor ő eltűnt, akkor záródott be a fedele. És nála volt a kulcs — elvitte magával. Nálad, kis Majám, nem volt kulcs. Azért nem használhatom azt, ami benne van. — Az évek mulnak! És én nem jutok, nem jutok a kincseimhez.

Maja (alattomos mosolyát nyomja el): Hát nyitassd ki velem újra —

Rubek: (nem érti): Maja —?

Maja: Most itt van. És nyilván e miatt a szekrényke miatt jött.

(Folytatása következik.)

+ Az apa mestersege. Az iskolában a professzor magyarázza a fiuknak a tenger apályát és dagályát.

— Ha dagály van — mondja — a tenger emelkedik, viszont apálykor a tenger esik ...

— Egy tőzdeügynök fia ekkor közbeszól:

— Ez az a pillanat, amikor venni kell.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Kedvezmény a lisztkivitelnek. A kereskedelmi miniszter már hosszabb ideje azon dolgozik, hogy a liszt kiviteli tarifája olcsóbbá tétessék. Ennek érdekében tárgyalások folynak a Magyar Államvasutók és az *Adria Tengerhajózási Társaság* képviselőivel. A pénzügyminisztérium már beleegyezését adta e szándék keresztülvételéhez. Az *Adriával* megindult tárgyalások még nem fejeződtek be ugyan, de a legközelebbi napokban ez is meglesz. Nagyon valószínű, hogy az Angolországba szánt liszt szállítása, nem mint a hogy beszélték, 2½ sh.-gel, hanem többel lesz olcsóbb. Azonkívül leszállítja a miniszter a Fiuméba szülő tarifát is, amely most 106 fillér, és e kedvezményben a vidéki malmokat is részesíti. A legközelebbi napokban értekezlet lesz ez ügyben a malmok képviselőivel is. Az új tarifa alkalmassá már 10—14 nap lefolyása alatt életbe lép.

Ánkét a telepítési ügyben. Holnap csütörtökön délután öre órákor ül össze a földmívelésügyi miniszter előktele alatt a telepítési és ezzel kapcsolatos kérdések megbeszélése tárgyában tartandó értekezlet a földmívelésügyi minisztérium tanácskozó termében. Az értekezletre a következők kaptak meghívást: Gróf Andrássy Sándor, gróf Apponyi Albert, Asóóh János, Babics József, gróf Banffy György, Bartha Ödön, Bartha Miklós, Boross Karoly, gróf Bathányi Tivadar, Bedő Albert, dr. Bekács Gusztav, Bernáth István, gróf Bethlen Pál, Berzeviczy Albert, Blaskovics Ferenc, Bujanovics Sándor, Besenyey Ferenc, gróf Csáky Sándor, gróf Dessewffy Aurél, Dessewffy Sándor, Deutsch Antal, Ecsery Lajos, Emődy József, Ernusz Kóleman, herceg Eszterhazy Miklós, Fejér Miklós, Felner Frigyes, Forster Géza, gróf Festetics Taszoló, dr. Gaál Jenő, Gajari Ödön, dr. Györfly Gyula, Galgóczy Karoly, dr. Heller József, báró Harkányi János, Hegedűs Lóránd, Hieronymi Károly, Hoiszy Pál, Horanszky Nándor, dr. Imrédy Kálmán, Jaszszky Ignác, báró Jósika Samuel, Justu Gyula, Justh Ferenc, dr. Jekelfalussy József, Kabos Ferenc, Kada Elek, gróf Károlyi Sándor, gróf Korniss Viktor, Kosztu Ferenc, Komathi Béla, Kovács Sándor, Kristóffy József, dr. Lang Lajos, Libics Adolf, Lippich Gusztav, Lukács Antal, Lukács Béla, Lukács György, gróf Majláth József, M. kfalvy Géza, Mandello Gyula, Miklós Ödön, Molnár Viktor, dr. Navay Lajos, Nedecezy Janos, Novák József, Neményi Ambrus, Orley Kálmán, örgróf Pallavicini Ede, örgróf Pallavicini Sándor, Pap Geza, Pogány Károly főispán, Purgly Sándor, Rakovszky István, gróf

Ráday Gedeon, Rákosi Jenő, Rónai Jenő, br. Rudnyanszky József, Rubinek Gyula, Sándor János, Semsey László, gróf Szapary Gyula, gróf Széchenyi Imre, gróf Széchenyi Sándor, Szilágyi Dezso, Szilassy Zoltán, Szily Pongrác, Szabó Imre, Szabó József, gróf Telesi József, gróf Tisza István, Talián Béla, Tokay Nagy László, Ugron Gábor, Ugron Zoltán, Vadnay Andor, Vancsó Gyula, Végh Arthur, Vészi József, gróf Wass Béla, Zeyk Dániel, gróf Zselénzky Róbert, gróf Zichy János.

A hazai ipartestületek központi bizottsága január 21-ikén, vasárnap délelőtt 9 órákor a Fővárosi Iparos Kör helyiségében (VII. Kerepesi-ut 30. sz., főemelet) teljes ülést tart.

Naprend: A Kolozsvártól múlt évi október hó 14. 15. napján tartott V. orsz. ipartestületi gyűlés határozataiból képest a kereskedelmi m. kir. miniszter urhoz intézendő feliratok tervezetének előterjesztése: 1. Felterjesztés az 1884. évi ipartörvény revíziója tárgyában. (Szerk. Ráth Károly.) 2. Az ipartestületek hatáskörének kibővítése. (Gelléri Mór.) 3. A hadfelszerelési szállítások ügyében. (Kulinyi Zsigmond.) 4. A kisiparnak a közállásokban való részesedése. (Gelléri Mór.) 5. A középítkezéseknél az iparosok érdekeinek megóvása. (Szabó János.) 6. Adóreform az iparos-érdekek szempontjából. (Dr. Szentpály István.) 7. Az építőipar törvényes szabályozása. (Bobala János.) 8. Beteszegélyezési ügy. (Szontágh Jenő.) 9. Fegyencipar. (Dr. Soltész Adolf.) 10. Vásárügy. (Deit Jenő.) 11. A tisztességtelen verseny ellen való védekezés. (Deit Jenő.) 12. Közös műhelyek kisiparosok számára. (Dr. Kovács Gyula.) 13. A békéltető-bizottsági intézmény fejlesztése. (Dr. Horváth János.) A további kongresszusi határozatok végrehajtása.

Nyersvas kivétel. A kaláni és a bánáti vashányák a kereskedelmi miniszterhez fordultak tarifás kedvezmények miatt, hogy nyersvas főlőlegüket Ausztriába és Németországba szállíthassák. Vasiparunk kedvezőtlen helyzetére való tekintettel a miniszter megengedte az illető bányáknak, hogy nyersvasuk a Magyar Államvasutak vonalán néhány hónapon át önköltségen szállíthassák.

Magyar sertések Ausztriában. Mint hiteles forrásból értesülünk, a kereskedelmi sertéseknek Alsó-Ausztriában, Morvaországban és Stíriában való forgalmára nézve jelenleg lényegesen a következők és a gazdaközöniséget közelről érdeklő intézkedések vannak érvényben:

Sertések lábontajátása nyílt utakon, valamint vasutalomáson, továbbá vásárookra stb. a kereskedelmi forgalomban el van tiltva. Sertések szállítására a kereskedelmi forgalomban kizárólag vasutak használhatók. A szállítás kizárólag a legközelebbi vasutállomásról történhetik, a honnét csak állatorvosi vizsgálat után és megállapított vézmentesség esetén továbbíthatók. Kereskedelmi sertések a vasutalomásról csakis lovakkal vont kocsik segítségével szállíthatók el a rendeltetési hely eladási helyére. Ez a határozomány vagási előokra szant sertésekre is érvényes, ha olyan helyre szállítandók, melynek vágóhídjára a vasuti állomással nincs közvetlen vaganynyal összekapcsolva. A kocsik minden egyes használat után fertőtlenítendőek. A 4-ik pontban megállapított eseteken kívül kocsiknak ke-

reskedelmi sertések szállítására való felhasználása tilos. Tenyész- és haszon-sertéseknek sertésvész vagy száj- és köröm-fájás által fertőzött területekről való beszállítása tilos. A Magyarországból származó sertésekre nézve, legyenek azok kereskedelmi előokra, vagy előcsere szant tenyész- vagy vágósertések, azon korlátozások és tilalmak irányadók, melyeket az állatforgalomnak Magyarország és Ausztria közötti kölcsönös szabályozása iránt létrejött megállapodások alapján az osztrák belügyminiszter értesívesít. Alsó-Ausztriában, Morvaországban és Stíriában — eme szabályok keretén belül — a kereskedelmi előokra szant és Magyarországból származó sertésekre nézve a belföldi sertésekre kiírt korlátozások érvényesek.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Stern Jakab kereskedő Zágráb, Pauly Antal cég Bécs, Qurada Ferenc kereskedő Rovensko, Pác András szatócs Szadrica, Quaini Karolin kereskedő Görz, Mandel és Deutsch cég Rimaszombát, Deutsch C. borkereskedő Sziszek, Schwarzmann Chaim és Hersch Tarnopol, Weber József Zala-Szent-Grót.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 36.— korona pénzben, 36,50 korona áruban. Bécsben a kontingentalt kész áru 38,80 korona pénzben, 39,20 korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi jan. 17-én. Készlet 638 darab. Érkeztet 1285 darab. Összesen: 1923 darab. Eladott 1159 darab. Maradt 264 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 77—80 koronaig, 230—280 kgr. sulyban 77—80—koronaig, 320—380 kgr. sulyban 78—81 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 76—80 koronaig. Malacok 76—80 korona kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonafőzsde.

Budapest, január 17.

Jó kínálat és jó vételkedv mellett az irányzat ma nyugodt volt. Forgalomba került 21.000 méter-mázsza buza változatlan árákon. Rozsban az irányzat szilárd volt.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 750 mm. 80 k. 7 K. 20 f., 600 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79-8 k. 8 K. 10 f., 250 mm. 79 k. 8 K. — f., 200 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 65 f., 250 mm. 75 k. 7 K. 40 f.

Pestmegyei vidéki: 200 mm. 78-5 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 78-5 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 f.

Dunai: 2600 mm. 73 k. 7 K. 37½ f. Fehérmegyei vidéki: 300 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 150 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 76-5 k. 7 K. 70 f.

Szivai: 1000 mm. 74 k. 7 K. 60 f. **Hartai:** 300 mm. 78 k. 8 K. 05 f. **Raktárú:** 3600 mm. 76-2 k. 7 K. 80 f., 1700 mm. 76-2 k. 7 K. 70 f., 2000 mm. 76 k. 7 K. 47½ f., 700 mm. 75-3 k. 7 K. 50 f., 3370 mm. 74-3 k. 7 K. 51½ f. *Mind 3 nappalra.*

Öreg asszony nem vén asszony.

(40) — REGÉNY. —

Írta: GEROLAMO ROVETTA.

— Hát, mondom, a főfelügyelő azt felelte, hogy néhány nap múlva behívja magát ideiglenes szolgálata és valószínűleg — egy-kettő, egy-kettő — mondom, valószínűleg a könyvek vezetését fogja magára bízni. De kérem, ne uozogjon! Ne huzza ki a karjait — elmerülök — elme — — és Pinocchio lovag nem fejezhette be a szót, mert csakugyan elmerült. Mikor végre priszkölve felbukkott a vízből és kitérülte szeméből a vizet, Prandino már eltűnt.

Mi történt? Valami, aminek talán tragikus lett a következtése. Mialatt Ariberti kiterjesztett karokkal tartotta a víz fölött Pinocchio lovagot és szemével Elizát követte, hirtelen meghallotta Cécilia éles hangját, amely a terrászról hangosan szólította.

— Gróf Eriprando! Gróf Eriprando!

Gróf Eriprando szűkölve nézett fel s észrevette, hogy d'Abalané mint az örült intgett neki.

— Gegio! Hol van Gegio!?

A név emlegetésére észbe jutott Aribertinek, hogy azt a fiut magára hagyta a terrászon. Hideg verejték gyöngyözött le a homlokáról, pedig vízben volt — elbocsájtotta a lovagot és megugrott, annyira rémülten feledékenységén, hogy minden egyéb aggodalom elpárolgott a szívéből.

— Ki tudja, mi történt azzal a gyerekkel? Tudhatja azt ember fia, hogy hová bujt az a nyomorult? — gondolta magában Ariberti, mialatt még nedves testtel igyekezett öltözködni.

— Gegio! Hol van Gegio? Gegio!

Halálos ijedségében Céciliának észbe sz jutott szégyenkezni, hanem átrohant a férfi-osztályba, ahol végig futott a folyosókon és hango-

san kiabálta a fia nevét, mialatt Ramolini, majd Yamagata és Potapow is ott futkostak a nyomában.

Prandino se maradhott sokáig elrejtőzve, mégis csak ki kellett bujni. S ahogy d'Abalané meglátta, rárohant, mintha fojtogatni akarná.

— A fiam! Mit csinált a fiammal? Hol van Gegio?

Sápadtan és az ijedségtől szinte megdermedve akart valamit felelni, de nem tudott. Az ijedség összpérselte a torkát. S ekkor Cécilia már nem birt magával, keserves sírásra fakadt.

— Bátorság, grófné, bátorság! — biztatta Ramolini. — Ha el nem veszett, rákadunk valahol. Yamagata is vigasztalni akarta, de Potapow rávált, hogy talán csak van szíve az embernek, hogy ilyen rettenetes percben ne akarjon egy anyát vigasztalni.

— Oh a férjem! Mit fog mondani, ha nem találja Gegiot? Oh jaj, szászor jaj! — tör ki belőle a keserűség s mialatt Prandinohoz fordult: adjon halát az istennek, hogy d'Abala nincs itt! S azzal tovább futott Gegiot keresve, Ramolini és Yamagata és Potapow pedig mindenütt a nyomában és természetesen a kíváncsi nép is, mely ilyenkor sohasem marad el.

Cécilia, ahogy csak a lába bírta, előbb a folyosókról a kávéház felé futott, aztán a kávéháztól a terrászra. Szakadatlan kiabálta a Gegio és d'Abala neveit. Prandino pedig féltékeny, lesütött szemekkel követte mindenhová.

A grófné még egyszer keresztül törtetett a terrászon, keresztül a kávéházon s aztán, mikor a tengerparton a hidhoz ért, a maradék hangjával kiáltotta ki a tengerbe:

— Gegio! Gegio! Oh én szerelmes gyermekem!

— Itt vagyok, anyám! — hangzott végre valahonnan a távolból a kis szivány kiáltása s lenn a parti fővényen látható lett, amint megmozdul valami sárgásig, inkább majomhoz, mint emberhez hasonló, mert sárral és homokkal volt véres végig meghengergetve. **Gegio** volt, akinek

kedve szottyant, hogy elevezen temetkezzék el a fővényben. Mikor az anyja meglátta, ujjongva fakadt nagy örömben. De alig került egészen a szeme elé és alig vette észre, hogy milyen piszkos, már vége is volt gyöngédségének s az arca nyomban megváltozott. Fülön csipte a haszontalan kölyköt, megdöngyözte mint valami állatot és lépten-nyomon pofozta, amit hát nem lehet valami nagy gyöngédségnek nevezni.

Yamagata, Potapow, Ramolini s az egész bűmség tömeg örvendeztek az anyával és a gyerekkel, de Prandino nem, ő nem volt megnyugtató. A kö ugyan leesett a szívről, de azért tudta, hogy ebben a tragédiában még nem mondták ki fölötté az utolsó szót.

— Ami magát illeti — fordult most csakugyan epésen fejéje Cécilia — maga szerencséről beszélhet, hogy az uram nem volt itt. De jaj magának —

S a grófné félkezével eltakarta a szemét, mintha látni se akarná azt a borzasztóságot, amit d'Abala ügyvéd az utolsó Aribertivel elkövetett volna.

— Cécilia grófné férje nyilván nagyon hargos ur? — kérdezte később Ramolini bizalmasan Prandinótól.

— Ellenkezöleg. Kicsi, sovány emberke, aki reszket, ha a feleségét látja és sohso csinált karriert, mert félt minden legkisebb tüntetéstől.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

„Rossz kezdetnek rossz a vége.” Szegény Prandino is megérezte ennek a mondásnak az igazságát. Ezen a napon meg sok baj szakadt szegény fejére.

Eliza gondolkodó és szomorú volt, az őrnagy ellenben vidám és gondtalan. De volt valami, ami még jobban gondolkodóba ejtette. Mikor Prandino szokásához híven ki akarta fizetni az ebédjüket, a pincér azzal a meglepő kijelentéssel ejtette ámulatba, hogy a hölgyek számlája már ki van egyenlítve.

(Folytatása következik.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 17. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Langmár János pénzügybíró bizost Segesvárra pénzügybíró főbiztossá, Pittoni Róbert cs. és kir. közös hadseregbeli századosot Gyulára és Konratovics Elek pénzügybíró biztos-helyettes Nagymihályba ideiglenes minőségű pénzügybíró biztosokká, a vukovári pénzügyigazgatóságához Kavics Vaszó északi pénzügyi fogalmazó-gyakornokot és Sladovic Mátyás kőrosi adótitiztet pénzügyi fogalmazókká, Abramovic Mátyás vezéret joghallgatot pedig az északi pénzügyigazgatóságához pénzügyi fogalmazó-gyakornokká, valamennyi ideiglenes minőségben, a décsi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez Boér Ferenc sepsi-szent-györgyi pénzügyi szemellenőrt pénzügyi számvizsgálóvá végleges minőségben, a h.-szoboszló adóhivatalhoz Káldi Imre adóhivatali díjnokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben, a devocseri adóhivatalhoz Marton Lajos adóhivatali gyakorlatos adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben, a szentgotthárdi adóhivatalhoz Víz Gyula kispósti lakost adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben, a nagybecskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Mártonffy József tb. alszámvevőt, Balázs György és Quint Jakab számgyakornokokat pénzügyi számtisztekké, Biliz Sándor nagybányai lakost pedig pénzügyi számgyakornokká ideiglenes minőségben, a győri pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez Krompacher József ottani pénzügyi számgyakornokot számtiszté ideiglenes minőségben, a varasdi kir. pénzügyigazgatóságához Smaic Ferenc volt rumai adótitiztet pénzügyi irodatiszté ideiglenes minőségben; a vallás és közoktatásügyi miniszter Kabács Mihály állami tanítót a munkásai állami főgimnáziumhoz rendes tornatanítónak, a X. fizetési osztály harmadik fokozatába; a budapesti itélőtábla kerületére Nándor ügyvéd-jelöltet a budapesti itélőtábla kerületére díjas joggyakornokká, Moizer Imre és Vállner Bernát vezéret joghallgatókat a budapesti itélőtábla kerületére ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká; a kolozsvári itélőtábla elnöke ifj. Németh János vezéret joghallgatót a kolozsvári itélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká, Jakabos Mihály vezéret joghallgatót a kolozsvári kir. itélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

Ügyvédi kamarából. A máramaros-szigeti ügyvédi kamara fegyelmi bírósága közhírré teszi, hogy a dr. Schlesinger Frigyes munkásai ügyvéd ellen folyamatba tett ügyben nevezett ügyvédnek az ügyvédség gyakorlatától hat hónapi felfüggesztésre vonatkozó határozatát, dr. Schlesinger Frigyesnek 754—899. szám alatt elbírárt újra felvétel iránti kérvénye alapján, hatályon kívül helyezte és kérvényezőt az ügyvédség gyakorlatába visszahelyezte.

Athelyezések. A győri főügyész Kopasz Kálmán sátoralja-nyhelyi ügyészségi irnokot, saját kérelmére, a vezetése alatt álló főügyészséghez; — Despot József győri ügyészségi szolgát, saját kérelmére; a vezetése alatt álló főügyészséghez helyezte át.

Pályázatok. A gyulafehérvári törvényszéknél telekkönyvezetési állásra két hét alatt; — a sajó-szent-péteri (Miskolc) járásbíróskodó aljegyzői állásra két hét alatt; — a sepsi-szent-györgyi pénzügyigazgatóság számvevőségénél számtizti állásra két hét alatt; — a győri törvény-

széknél aljegyzői állásra két hét alatt; — az ujvidéki fővármihatalnál vámgyakornoki állásra két hét alatt; — a pécsi ügyészségnél irnoki állásra négy hét alatt lehet a folyamódásokat benyújtani.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, január 17.

A keleti maximum lassan elhúzódik Ázsia felé, és egy új maximum nyomul előre Spanyolország és Algír felől. Az atlanti depresszió elcsékesykedett és egy másodlagos depressziót fejlesztett ki Közép-Európa felett.

Az idő Orszoroszágot kivéve csaknem általánosan csapadékos volt, és nagy esőzés főleg az Alpekekben és Olaszország északi felében volt.

A hőmérséklet nyugatról erősen emelkedik. Nálunk tegnap az ország északnyugati felében általánosan havazás indult meg, mely részben az Alföldre és a keleti Kárpátokra is kiterjedt; sok helyütt még ma reggel is tart és az Alföldön reggelre esőre fordult.

A fagy fokozatosan gyengül s a hideg már csak az északi és keleti határokon tart.

Küldés: Nyugati légáramlással további enyhülés, és már csak helyenkint esős idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dunán, Morva Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Ung), water level (méter), and date (jan. 17. 1900.).

Frankfurt, január 17. (Zárlat.) 4 2/3% papírfaradék 98.70. 4% osztrák aranyfaradék 100.20. Magyar korona-faradék 65.20. Osztrák-magyar bank 130.70. Déli vasút 28.50. Elbavölgyi vasút 124.30. Londoni váltóár 205.07. Bécsi bankjegyet 137.—. Villamos részvény —. 80%-os magyar aranyfaradék 99.15. Osztrák hitelrészvény 234.—. Osztrák-magyar államvasút 137.50. Északi vasút 118.—. Bécsi váltóár 84.60. Párisi váltóár 813.16. Unióbank 154.—. Alpesi bányarészvényt 275.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 17. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok január. Ésti forgalom. Osztrák hitelrészvényt 234.50. Osztrák-magyar államvasút 137.10. Déli vasút 28.40. Osztrák aranyfaradék —. Olasz faradék 93.95. Laura-kohó 257.40. Harpeni 205.—. Discont 193.70. Alpesi —. Bécsi bankjegyet —. Szilárd.

Páris, január 17. (Zárlat.) 3% francia faradék 100.05. Olasz faradék 93.—. Osztrák-magyar államvasút 687.—. Francia fölérték. faradék —. 4% magyar aranyfaradék 99.75. Török dohányrészvény 282.—. Osztrák Länderbank-részt részvény —. Déli vasút —. 4% osztrák aranyfaradék 99.75. Ottomanbank 566.—. Párisi bankrészvény 1085. Alpesi bánya részvény —. Az irányzat tartott.

Budapesti-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 17. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 82—83 fillérig. Öreg közép páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban —. krajcárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 82—87—fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm való súlyban) 83—84 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 82—83 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) —. krajcárig. Közép (páronként 220—280 kilogramm súlyban —. krajcárig. —. Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) —. krajcárig. —. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) fillérig. —. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. —. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. —. IV. Romániai eredetű (Stachel). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) —. fillérig. —. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) —. krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 83—85 fillérig. —. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 82—83 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 80—82—fillérig.

Sertéselétel szám: 1900. jan. hó 15. napján volt készlet 20748 darab, 1900. január hó 16. napján felhajtott 213 darab, 1900. évi január hó 16. napján elszállított 392 darab, 1900. január hó 17. napjára maradt készletben 20569 darab.

Arjegyzéket ingyen. Fiumei Kávébehozatali Társaság. Fiumében. Specialitás. Modjokertő Jáva 4 1/4 kg. 7 fnt 87 krajcár.

Nélkülözhetetlen! Állami adókiivetési táblázatok koronaértékben. Megrendelhető: Vidor Ede m. kir. állami vegrehajtónál Budapest, IV., Magyar-utca 28. sz. a.

GUMMI! A legfinomabb francia és angol gummi-különlégek... Pollitzer Mór és Fianál, Bpest, Deák Ferenc-utca 10. kaputók.

Titkos betegségek. Dr. FABINYI J. v. kórházi orvos, specialista. Gyógyítására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórhatás tapasztalattal alapján.

Sneidig egyenruhákat készít BLUM SÁNDOR Budapest, Váci-utca 12. szám.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAPLAN PAPLAN PAPLAN. GICHNER JANOS és TÁRSA. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.

Haas Fülöp és Fiai Budapest, V. kerület, Gizella-tér 1. szám. különféle keleti különlegességeket. Chrysantéhemé asszonyosság. Pierre Loti. Francia eredetű fordította: Ifj. LONYAY SÁNDORNE. Ára 1 fnt 20 kr.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1900. január hó 18-án.

Pollini-Bianchi Bianca assz. cs. és kir. kamaraké-
kesné vendégfelléptével:

A hugonották.

Nagy opera 4 felvonásban. Zenéjét szerette Meyer-
beer. Szövegét írta Scribe. Fordította Nádaskay L.

Személyek:
Valois Margit Bianchi B. Saint Bris Várady
Valentine Vasquez De Nevers Beek
Urbanis Payer Tavannes Dalnoki
Marcell Szendrői Udvarhölgy Kolozsvári
Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. január hó 18-án.

Cimzetes feleség.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: François de Curel.
Fordította: Kóbor Tamás.

Személyek:
Monneville Bercsényi Heéne Helvey L.
Françoise Török I. Gullerandné Paulayné
Renneval Császár
Kezdeté 7 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. január hó 18-án.

Válság előtt.

Vigjáték 3 felv. Irta Julien Berr de Turique. For-
ditotta Adorján Sándor.

Személyek:
Langay Mihály Clotilde K. Gerő L.
Marie Cs. Alszezi Vautier Náday
Loisel Gabányi De Mornang Horváth
Loiselné Vizvárcsi P. Grandin Ivánfi
Claire Ligeti J. Auguste Latabár
Durand Zilahi Annette Keczeri
Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. január hó 18-án.

Szeccszó.

Szatirikus korpék 5 felvonásban. Irta Lavedan. For-
ditotta Ambrus Zoltán.

Személyek:
Gostardné Hunyady Alice Varsányi
Paul Gostard Fenyvessi Buranty Tapolczai
Labosse Hegedüs Gamba Győző
Labosséné Mátráiné Rendőrbiztos Gyöngyi
Bobette Lánczy Jacob Bárdi
Riquiqui Boros F. Róza Munkácsi
Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. január hó 18-án.

Blaha Luiza asszony mint vendég.

Kuruc furfang.

A népszínházi bizottság által 100 arannyal jutal-
mazott népszínmű 3 felv. dalokkal és táncokkal,
Rákóczi korából. Irta Ifj. Bokor J.

Személyek:
Beeskyné Krecsányi S. Tetény Szirmai
Ilona Z. Bárdi G. Bedő Vidor
Bögözy Németh Bözsi Blaha L.
Tamás Tollagi Katka Gazsi M.
Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. január hó 18-án.

Névtelen levelek.

Böhözát 3 felvonásban. Irta Maurice Desvallières és
Antony Mars. Fordította Fái J. Béla.

Személyek:
Lacrousette Ráthonyi Ribandet Giréth
Marceline Ráskai Seraphin Rózsahegyi
Leperchois Boross Pigniol Szilágyi
Leperchoisné Láng E. Capuron Mátrai
Kezdeté 7 1/2 óraker.

URÁNI SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Csütörtök, 1900. január hó 18-án.

A vas.

Kultur-történelmi látványosság 3 felv. Irta Edvi Illés
Aladár, dr. Brezina Arisztid műve nyomán.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat

Téli Kiállítása

a városligeti új múzeumokban

1899. december 18-tól 1900. február
1-ig, nyitva d. e. 9-től este 8-ig.

Csütörtökön 6-tól 11-ig sétahangverseny villa-
mos világitás mellett.

Buffet... Belépődíj egy korona; vasárnap
d. u. 1 óratól 20 kr.

Abbazia

Pension Habsburg

I. rangú ház. — Legnagyobb kénye-
lem. — Központi fekvés. — Francia
konyha. — Napi penzió 5 forinttól
feljebb.

1900. évi Farsangi Idényre Báli kelmek

málunk a legujabb és legszebb kivitelben kap-
hatók u. m.:

- Fehér ajour batiszt ... Mtr. ára 20 kr.
- Francia himzett batiszt petyes és virágos ... Mtr. 35 kr.-től feljebb.
- Himzett ruhák fehér és ecür színben egy teljes ruha... 4.90
- Himzett ruhák rózsaszín, kék és más színekben ... 6.—
- Szines francia batiszt a legdivatosabb mintákban ... Mtr. ára 35 kr.-től feljebb.
- Tarlatán dupla széles, ezüst szálakkal beszöve ... Mtr. ára 30 kr.
- Selyem gazierok minden színben ezüst csikkal ... Mtr. ára 65 kr.
- Selyem gazierok himezve, plüssé, gouvre, ezüst vagy arany csillagokkal 90 kr.
- Atlaszok minden színben Mtr. ára 58 kr.
- Moire Antique legszebb báli színekben ... Mtr. ára 85 kr.

Fischer D. és társai

Budapest, IV., váci-utca 3.

(a volt Hirsch testvérek-féle helyiség)

Mintákat kívánatra bérmentve küldünk.
Kérjük a pontos címre ügyelni.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma

Miss HELOISE

Titcomb

a leghiresebb délamerikai énekesnő
!!Szenzációs ujdonság!!

LES FIDARDY

gigerli akrobaták.

Krüger-féle villamos csillagok

Kölesey: Hymnus. Vörösmarty: Szózat.
Rákóczy-induló

a Krüger-csillagok legujabb műsora.

Alburtus és Bartram

amerikai sportsmen

és 12 elsőrendű látványosság.

Szombaton, január hó 20-án

első álarcos bál

nemzetközi hírességek találkaja.
Nagy álarcos díszmenet.

Három zenekar: A 32. gyalogezred teljes zene-
kara, Munczy Lajos nemzeti zenekara és a házi
zenekar. — Kezdeté este 9 óraker.

Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a nappali
pénztárnál és Weisz A. nagy szivartörszé-
djében IV., Károly-körút 26. szám.

A mulató villamos világitása saját gépei által esz-
közteltük; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyá-
rosok által készítették.

Bálijegyek 1 frtyával kaphatók elővetelben Weisz A.
nagy tözsde Károly-körút 26. és minden megjelölt
tözsdeben. Báli-jegyek este a pénztárnál 1 frt 50 kr.

Ifj. Hagenmacher H. Sörfözde

Megrendelési helyek: Budapesten V. Kádár-utca 5.
Hagenmacher Kőbánya; Hagenmacher Budafok.

VÁSZON ÉS ASZTALNEMŰ GYÁROSOK SZEPESSÉGRÖL.

Ajánlják hírneves gyártmányaikat.

FŐRAKTÁR:

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 8. szám

Paris-bazár épület.

Minden darab gyáraink-
ól származó árut jelen

valódi SZEPESSÉGI
VÉD-
JEGY
EGHT ZIPSER
védjeggyel

lástjuk el.

Wein Károly és Társai.

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.

a legmodernebb stylumban ujon-
nan átalakítva. Ma és mindennap
Tisztelettel Rosenber Lajos, kávéház tulajdonos.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss va-
este csóra. A gyönyörű téli kerten kívül a mulatságok,
lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehértérmet és
elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

A legjobb
cimbalmod
gyártja

Sternberg Ármán és Testv.

hangszer-gyár,
cs. és kir. udv. szállítók
BUDAPEST,

Kerepesi-ut 30.

Zongora-termék: Kossuth
Lajos-utca 22. sz. (Károly-
körút sarok) Zenepalota.
Illusztrált árjegyzék (min-
den cikkről küön) ingyen
kapható.

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek újabb
alkotásai után.
Finom fénynyomat. Hazai
készítmény.
Baditz Ottó: Vagyok olyan
legény mint te.
Bihari Sándor: Munka
után.
Innocent Ferenc: Fátyol-
tánc.
Karvaly József: Vászárfa.
Konek Ida: Havasi pász-
torok.
Margitai Tihamér: Ronót
Pál históriája.
Márk Lajos: Ezernyolc-
százhuszban.
Márk Lajos: Terefera és
Szerelmi dal.
Neogrady Antal: Vesztett
boldogság.
Senyei Károly: Szökőkút,
Kecskepásztor.
Szenes Fülöp: Kása nem
étel.
Teles Edg: Enyelgés.
Tolnay Ákos: Diana és
Enyelgés.
Vajda Zeigmond: Kedő-
lyes birak.
20 darab ára 1 frt
bérmentes küldéssel.
Megrendelhető a
Budapesti Napló
kiadóhivatalában
VIII. József-körút 18. szám

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!

Der Aushilfsgeorgon
énekes bohózat Leitner H.-tól. Zenéje Knoch A.-tól.
10 óraker Előzőleg 10 óraker

zenzációs ujdonság!

Egy karambol okai.

Eredeti magyar bohózat, a vasuti életből. Irta egy
forgalmazta.

„Der Namenstag der Frau.“
Továbbá:

NANDAR

francia excentrique-duo.

Erkély incognito páholyok.

Kitűnő konyha és italok. — Mérsé-
kelt árak.

Meinl Gyula

kávéraktára

— BÉCS. —

Központ és iroda:

BÉCS,

I., Fleischmarkt 7.,

saját házában.

Flókok: IV., Wiedener Hauptstrasse 16,

VII., Neustiftgasse 28,

VII., Mariahilferstrasse 112.

XII., Meidling, Schönbrunnerstrasse 261,

XVII., Hernaisner Linie, Stadthahn-
Viaduct 86,

XVIII., Währinger Linie, Stadtb-
Viaduct 118.

Depot: X., Himbergerstrasse 17.

Depot: Hietzing, Wattmann-gasse 15.

Göz-kávépörkölő és fügekávé gyár

BÉCS, VII., Neustiftgasse 28.

Telefon 3720. Telefon 3720.

5 klg. küldeménydíjmentesen.

Vásárlásoknál tessék a címre ügyelni.

Hásasulandók figyelmébe

a m. kir. fémjelző hivatal által próbával ellátott ék-
szerek, nevezetesen brilliánt fülbevalók a legfino-
mabb kivitelben, gyönyörű gyűrűk és broochok,
valamint karkötők a legfinomabb valódi drágakö-
vekkel ellátva, finom és nagyon jó úri és női órák
nagyon szép művű aranyláncokkal, megrendelhető
Schönwald Imre arany és ezüst
árúk gyárában Pécsent. — Rendelkezésre választék
küldemények 30000 forintig.

PÁRISI NAGYÁRUHAZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

INGYEN

Minden 10 frányi bevásárlásnál bármely nyelven 60 cm. nagyságú, hű életnagyságú fényképet adunk és a képhez szükséges díjazás kifizetésére papír-kereset (passee portou) csupán 1 Ft 50 kr-ért számítunk. A világ egy színésze sem képes az ingyen képet önmagában 10 frórt elkészíteni.

Képes nagy árjegyzék a közkezdelt egy és két koronás áruosztályokról, valamint az összes árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Kiváló alkalom kelengyék

első beszerzésére.

A n. é. vevőközönség b. tudomására hozom, hogy mindazon árukat, melyek az üzletemben kiűtött tűz alkalmával, főleg oltás közben, a

viztől megszéültek,

mai naptól kezdve minden elfogadható áron kiárúsítom. Felkérem a tömeges és kelengye bevásárlókat, hogy vásárlásukat a hét három utolsó napjára halasszák, midőn a kisebb vásárlók szükségleteiket már beszerezték. — Rendeléseket, úgy mint eddig is, a legrövidebb idő alatt a legpontosabban elkészítik.

Kiváló tisztelettel

Preisach Vilmos

Neurath Adolf veje

V., Bécsi-utca 9. V., Erzsébet-tér 7.

„Adria“

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság
Vezérigénynöksége: HOFFMANN S. és V.
1900. január havában a következő gőzösök indulnak:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1900. január
Fiume	Liverpool	Lesbian	1-10
"	Panzer, Pernambuco, Bahia	Deák	10
"	Rio de Janeiro, Santos*	Cypria (C. L.)	5-15
"	Liverpool	Jókai	5-15
"	Rouen*	Baross	10-20
"	Gibraltar, London	Rosario	10-20
"	Hull, Newcastle	Athenian	15-25
"	Liverpool	Syria	15-25
"	London	Róma	15-25
"	Hamburg	Báthori	15-25
"	Antwerpen	Báthori	25
"	Barcelona, Valencia*	Zichy	21-31
"	Algier, Glasgow*	Mátyás király	21-31
"	Oporto, Bordeaux*	Saragossa C. L.	21-31
"	Liverpool	Kálmán király	25/12/II
"	Rotterdam, Antwerpen	Szent-László	25/12/II
"	Rouen	Lusitania	25/12/II
"	Hamburg		

* Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakományt be nem jelentett, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, e kikötőket nem érinteni.
A *-gal megjelölt viszonylatban a gőzös Triestet is érinti.

Honnan	Hová	Gőzös neve	1900. január
Liverpool	Fiume-Triest	Samaria (C. L.)	1-10
Hull, Newcastle o/T.	Triest-Fiume	Yeddo	1-10
London	"	Petőfi	1-10
Liverpool	"	Agerian	5-15
Rotterdam,	"	Stefania	10-20
Bordeaux	"	B. Kemény	10-20
London	"	Austria	15-25
Liverpool	"	Alsatian	15-25
Antwerpen	"	Nagy Lajos	15-25
Rouen*	"	Szent István	15-25
Glasgow	"	B. Kemény	21-31
Liverpool	Fiume-Triest	Tyria (C. L.)	21-31
Hull, Newcastle o/T.	Triest-Fiume	Finland	21-31

Középtengeri szolgálat.

A) Fiume—Malta—Sicília—Marseillel vonal. Zrinyi 6-án, Rákóczi 13-án, Tisza 20-án és Andrásy 27-én indul Fiuméből Marseillebe.

Tisza 7-én, Andrásy 14-én, Zrinyi 21-én, Rákóczi 28-án indul Marseilleből Fiuméba.

B) Fiume—Sicília—Marseillel gyorsvonal. Buda 4-én, Adria 11-én, Szápáry 18-án, Árpád 25-én indul Fiuméből Marseillebe.

Szapáry 4-én, Árpád 11-én, Buda 18-án, Adria 25-én indul Marseilleből Fiuméba.

Epp most jelent meg

mindenkinek ingyen és bérmentve

F. Tanczrendek, cotillon-figurák,

farangsi és bali cikkek

árjegyzéke.

SEEFELNER J. L.

cs. és kir. udv. papír-, rajz- és festőszerszerezéséből

Budapest, IV., Váci-utca 9.

Mindenütt kapható.

Kalodonta

Elismert legjobb

fogtisztítószer.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarövisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legméltóbban ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapial rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyvezetőrendszert, bűjkeletos sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóhatáit

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage

vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérőlyást befecskendezés nélkül, a legmátaosabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűjkelet következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrgerincbűjkeletet gyógyít a legújabb mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárat.

Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyszerkekről is gondoskodva lesz.

Purgleitner J. gyógyszerháza

a „Szarvashoz”, Grác.

Engelhoffer ideg- és izomerősítő esszenciája

Illatos alpos növényekből. Arc-, fej-, tüdő- és keresztcsontfájásnak, továbbá a vágyak, az egész test és az idegek gyengesége ellen. Egy üveg ára 80 kr.

Stiriai növénynedv

(Stierischer Kräuteressenz)

mell- és tüdőbeteggek részére.

Ezen szűrp mell- és terokbűjkelet, onyálkásodás, rekedtség, idűtt hurut és számköhhűgés, nehű lélegzés, hűdűvés, továbbá a légzőszerveket őssza bűjkelet ellen legjobb sikerrel használtatik. Egy üveg ára, Budapesten átvéve, 88 kr.

Dr. Wuchta növénykenőcse

fájdalomcsillapítólag és gyógyítólag hat köszvény, csusz, szagattas, izmek és idegek merevsége, zúzások, helyi gűrosók és hasonló bűntalmaknál. Nagyobb üveg ára 1 frt, kisebb üveg ára 60 kr.

Főraktár Magyarország részére:

Török József gyógyszerháza Budapest, Király-u. 12.

Raktár azonnalív az ország csakmá összes gyógyszerházaiban.

„Reuma-szesz“

orvosi tekinőtyek által kit. ellis. külszer. Bűmúlatos gyors és biztos hatású, a test bűrminemű fájdalmai, u. m. reuma, szib. ellen. Fog- és fejfájást 5 perc alatt megsűntet. 1 üveg ára 1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fillér. Kapható a főváros és vidék őssza gyógyszerházaiban, ugy-szintén a kőszítő

Widder Gyula gyógyszerésznel

S.-A.-Ujhely.

Főraktár: Török József gyógyszer. urnál Budapest, Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszerháza „Nador”-hoz.

Ritka alkalom.

350 darab 1 forint 80 krajcárért.

1 pompás aranyozott óra szép láncsal 3 évi kezességel, 1 pompás szivarszipka borostánkövel, 1 pompás gyűri utanzott drágakövel, 6 drb ig. finom zsebkendő, 1 ígylet double-arany kézőelő- és íngomb, valamennyi patenzárral, 1 jószágu toalettszappan, 1 igen finom zsebkész, 1 igen finom bűrpenezőstárca, 1 pomp. toalet-tűkőr toksal, 1 igen fin. nikkal íróeszköz, 1 pár igen finom buton hűgyeknek ut. brilliánszal, csalóalásig hasonló, 20 drb levelezési tárgy és még 300 különbűzű tárgy, a mi a háztartáshoz nélkülűzhetetlen. Valamennyi őssza az órával együtt, a mi már magába megéri a pénzt, 1 frt 80 kr-ba kerül. Szetküldi utánvéttel a szállítóház.

Ch. Jungwirth, Krakko 8/22.

NB. Nem tetszőért a pénz visszazadom.

Szolnoki Mezőgazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság.

Meghívás.

A Szolnoki Mezőgazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság t. részvényesei 1900. évi február hó 4-én délelőtt 11 órakor Szolnokon, a társaság helyiségében tartandó

tizenegyedik évi rendes közgyűlésre

azon értesítéssel hivatnak meg, hogy az 1899. évi zárszámadások a társaság hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése s ennek alapján az 1899. évi mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény iránti intézkedés.
3. Alapszabályok módosítása.
4. Az igazgatóságnak, felügyelő bizottságnak és választmányának megválasztása, valamint tiszteletdíjainak, illetve fizetéseiknek megállapítása.
5. Netáni indítványok tárgyalása.

Kelt Szolnokon, 1900. évi január hó 15-én.

Az igazgatóság.

A közgyűlésen megjelenhetnek és szavazattal bírnak mindazon részvényesok, kik a közgyűlést megelőzőleg legalább 2 hóval előbb neveikre irt részvényeiket a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig a társaság pénztáránál vagy Budapesten a Magyar Agrár- és Járadékbank részvénytársaságnál letéteményezik.

Epp most jelent meg:

A magyar

színművészet

Szerkesztette:

B. Virágh Géza.

Előszóval ellátta:

Rákosi Jenő.

Gyönyörű díszmű 250 képpel.

A legjelesebb írók cikkekkel és az őssza színészek és színésznők önéletrajzával.

Ára díszben vászonkö-

tdésben 5 frt.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló”

kiadóhivatalában

József-körút 18.

